TfS
Tidskrift för Schack
Nummer 3/2011
Årgång 117

Guld till Hans!

Tikkanen avgjorde SM i dramatisk slutrond

Varför blir en affärsidé en framgångssaga medan en annan förblir en god idé? Del av svaret ligger i att ha en tydlig strategi och tänka några drag framåt. För utan visionärer stannar Sverige. Och utan goda rådgivare blir inte visioner verklighet. Utmaningarna ökar i svenskt näringsliv, och när de kommer – tveka inte. Vi antar utmaningen!
Med kontor på 125 orter finns vi alltid nära och hjälper dig med löpande ekonomiadministration, revision, rådgivning i skattefrågor, ägarförändringar, affärsutveckling, ja allt stöd du behöver för att utveckla din affär och visioner.

www.pwc.com/se

Öhrlings
PricewaterhouseCoopers

Positiv utveckling och negativa bokslut

Så börjar sommaren gå mot sitt slut och det är dags att återvända till arbetet igen efter några veckors välförtjänt semester. För oss inom SSF påbörjas 2011-12 års säsong där det mesta rullar på som vanligt.

Det finns dock några skillnader jämfört med ifjol som kommer att märkas ute i landet. Den mest påtagliga är att vi har bytt kontaktperson för Schackfyran. Kent Vänman ersätter den tidigare projektledaren Per Hultin och kommer att vara huvudansvarig för Schackfyran centralt. Vi kommer även att expandera projektet Schack i Skolan till ytterligare områden runt om i landet.

I detta nummer kan ni läsa en hel del om SM-tävlingarna i Västerås. Dessvärre nådde inte deltagarsiffrorna samma höjder som i Lund ifjol, men 673 starter är inte fy skam. Den rutinerade arrangörsstaben tog väl hand om samtliga deltagare och tävlingen flöt på utan några incidenter – ett gott betyg åt en arrangör!

För oss i styrelsen ligger dock fokus under SM-veckan på kongressen snarare än på tävlingarna. Årets kongress leddes föredömligt av Västerås kommunalråd Staffan Jansson, själv en före detta schackspelare och Schackfyranledare. Som vanligt framkom en hel del synpunkter från distrikten som vi i styrelsen kommer att ta till oss i vårt arbete.

En stor del av kongressen ägnades åt SSF:s ekonomiska situation och särskilt det faktum att vi visar underskott för åren 2010 och 2011. Detta, tillsammans med minskade statsbidrag ger naturligtvis ingen behaglig situation men är tyvärr en realitet som vi måste anpassa oss till. Den första stora åtgärden vidtogs redan i våras när styrelsen beslutade att kraftigt dra ner kostnaderna för Schackfyran framöver, något som tydligt kommer att synas i 2012 års ekonomi. Fler åtgärder kommer dock att bli nödvändiga.

Jag tror ändå att det är viktigt att vi inte stirrar oss blinda på den ekonomiska situationen. Det är lätt att glömma bort att vi, trots denna, har gått starkt framåt på flera fronter, främst vad gäller våra utvecklingsprojekt Schackfyran och Schack i Skolan. Men även en stor del av den övriga verksamheten har utvecklats positivt, exempelvis det digitala medlemssystemet. I det kommande budgetarbetet blir detta den svåraste balansen för styrelsen – att bibehålla offensiva satsningar samtidigt som vi tvingas genomföra besparingar.

Under kongressen meddelades även att SM 2012 kommer att spelas i Falun, med eventbolaget Visit Falun Borlänge och Dalarnas Schackförbund som arrangör. Det här upplägget känns oerhört spännande och det finns alla förutsättningar för ett fantastiskt arrangemang på Lugnets idrottsområde 7-15 juli 2012!

Slutligen – ett stort grattis till Ulf Andersson som fyllde 60 år i somras!

Anil Surender, ordförande SSF
anil.surender@schack.se

TfS

Nummer 3
2011

5 Schack-SM 2011

21 Falun 2012

24 Landet Runt

28 Hur löser man kombinationer?

30 Ulf Andersson 60 år

45 Czech Open i Pardubice

46 Sigemanturneringen

52 Bondeslutspel

53 Spelöppningsskolan

58 Information från SSF

59 Kombinationer

Omslagsfoto: Peter Halvarsson

REDAKTION

Redaktör:
Niklas Sidmar, Sveriges Schackförbunds kansli,
Kabelvägen 19, 602 10 Norrköping
TEL: 011-10 74 20
E-POST: niklas.sidmar@schack.se

Ansvarig utgivare:
Anil Surender

Korrektur:
Stellan Brynell

PRENUMERATION

Sveriges Schackförbund,
Kabelvägen 19, 602 10 Norrköping
TEL: 011-10 74 20
E-POST: kansliet@schack.se

Prenumerationsavgiften
för icke medlemmar är 250 kronor.
Plusgirokonto 6522-7
Bankkontonummer 9960 420006 5227
IBAN-kod SE41 9500 0099 6042 0006 5227
Nordeas BIC-kod NDEASESS
Prenumerationsavgifter utland:
Danmark 250 Dkr, Norge 250 Nkr,
Finland 30 euro, Övriga världen 30 euro

ANNONS

Svartvit: helsida 2 000 kr
halvsida 1 200 kr kvartssida 700 kr
Färg: helsida 2 500 kr halvsida 1 500 kr
kvartssida 1 000 kr sista sidan 3 000 kr
För svenska annonsörer som sysslar med
schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Manusstopp 2011:
Nummer 4: 15 november
TfS når läsarna ungefär fyra veckor efter
manusstopp.

Tryckeri: Tallinna Raamatutrükikoda, Estland

Copyright, texts & illustrations © TfS, Norrköping, Sweden. All rights reserved.
No part of this magazine may be reproduced, in any form or by any means, without permission in writing from TfS.

Välarrangerat och trivsamt när SM kom till Västerås

Av Niklas Sidmar

FOTO: Peter Halvarsson

FOTO: Peter Halvarsson

SM-tävlingarna spelades i kongressanläggningen Aros Congress Center mitt i centrala Västerås.

Lördagen den 16 juli inleddes spelet i Aros Congress Center, exakt på utsatt starttid. 450 spelare deltog i huvudturneringen som inleddes när kommunalrådet Staffan Jansson gjorde det första draget i partiet mellan Pontus Carlsson och regerande mästaren Emanuel Berg.

Efter förra årets deltagarsuccé när det nya SM-formatet invigdes i Lund var intresset stort inför årets tävlingar i Västerås. Även om antalet deltagare minskade något gjorde Västerås allt för att förstärka den positiva bilden av Schack-SM. Väloljat arrangemang, gemytlig stämning och inte minst fantastiska spellokaler gjorde att gensvaret från deltagarna var översvallande positivt.

SM-spelarna hade tillgång till tre våningar på kongresscentret, med allt spel samlat på entréplan, bokförsäljning på andra våningen samt analys, kommentatorsrum och SM-kansli högst upp.

För dem som inte hade möjlighet att komma till Västerås var livestreamingen från kommentatorsrummet en uppskattad nyhet. Via turneringshemsidan kunde Jesper Halls kommenterande av SM-gruppens partier följas, och dessutom intervjuades en spelare varje dag efter att ronden avslutats.

Till slut stannade antalet deltagare på 673, alltså ungefär hundra deltagare färre än förra året i Lund. Större delen av minskningen kan spåras till Mästarklassen samt Klass I, II och III, där man tappade ungefär tjugo spelare i varje klass. Även i Weekendturneringen blev deltagandet något lägre den här gången, medan juniorer och veteraner var ungefär lika många i Västerås som i Lund.

Att deltagandet inte skulle kunna hålla sig på samma nivå som i Lund var kanske inte helt oväntat. Det nya formatet gjorde att uppmärksamheten kring SM förra året blev ovanligt stor, och dessutom lockade arrangemanget i Lund oerhört många spelare från hemmadistriktet.

Att det nya SM-formatet har fört med sig en positiv känsla kring Schack-SM är det dock ingen tvekan om.

– Jag är mycket nöjd med de förändringar vi har gjort av Schack-SM, och det har naturligtvis också stor betydelse för framtiden att de tävlingar som har arrangerats med det nya formatet har varit så lyckade. Om vi kan hålla oss på en nivå kring 700 deltagare tycker jag att det är mycket bra,

konstaterar SSF:s ordförande Anil Surender.

Deltagandet i juniorgrupperna låg kvar på ungefär samma nivå som i Lund förra året, och lockade återigen starka startfält. Junior-SM blev ett riktigt getingbo, och även bland kadetter och miniorer dök många av de högst rankade spelarna i åldersgrupperna upp.

Kanske mest glädjande i Västerås var dock att Juniorkvalet, som haft några svåra år och ett tag såg ut att vara på väg mot nedläggning, är tillbaka i gammalt gott skick och samlade arton deltagare.

I Junior-SM hade åtta av de tio spelarna antingen Elo- eller LASK-tal över 2100, och att på förhand välja ut en favorit var inte lätt. När spelet väl kom igång var det dock Horndals Eric Vaarala som snabbt ryckte åt sig initiativet. Till slut tog Vaarala 7 av 9 poäng och vann med en poängs marginal till tvåan Lucas Wickström.

I kadettklassen stod två spelare i särklass: Mattis Olofsson-Dolk från Växjö SK och Egor Norlin från SK Rockaden. I den fjärde ronden spelade de remi inbördes och för Olofsson-Dolk blev detta enda poängtappet under turneringen, medan Norlin släppte ytterligare en halva och fick nöja sig med andraplatsen.

Miniorklassen blev jämnare, och flera spelare var vid något tillfälle med i toppen. Från rond tre och framåt avlöste Martin Jogstad, Joakim Mörling och Leo Odell Johansson varandra i ledningen, och till slut var det också bland dessa tre som medaljerna fördelades. Jogstad och Mörling delade segern på 7½ poäng, med den förstnämnde som segrare efter särskiljning, medan bronset gick till Odell Johansson.

Eric Vaarala

Mattis Olofsson-Dolk

Martin Jogstad

FOTON: Niklas Sidmar

Nyberg toppar startstatistik

I förra årets SM-nummer berättade vi om Bo Nyberg, Upsala ASS, och Tomas Carnstam, Lunds ASK som ligger etta och tvåa när det gäller SM-starter bland nu aktiva spelare. Vad som inte nämndes då var att Carnstam delar andraplatsen med Felix Nordström, Wasa SK.

Samtliga tre veteraner deltog även i Västerås, vilket innebär att skillnaden dem emellan är oförändrad. Efter årets tävling har Nyberg 48 starter, medan Carnstam och Nordström har 47.

Många jämna Weekendgrupper

Att det blir jämna grupper i Weekendturneringen är det ingen tvekan om. I den högsta gruppen vann exempelvis Christopher Krantz med tre poäng på fem ronder. Allra jämnast var det dock i grupp 15, där skillnaden mellan första och sista plats var en poäng och segern delades mellan två trepoängare: Jan Andersson, Helsingborgs SS och Ulf Lindström, Arboga SK.

Endast en spelare tog maximala fem poäng, nämligen Anders Jansson, Schack 78, i grupp 9.

Dramatik igen

Det nya SM-formatet, med tio spelare i SM-gruppen, medförde redan förra året en dramatisk slutstrid med avgörandet sparat till sista delen av uppploppsrakan. Det blev inte mindre dramatiskt i år.

Förbundskapten Anders Pettersson hade samlat ihop en mycket stark SM-grupp till årets tävlingar i Västerås, och också en av de mer ovissa på länge. På förhand såg det ut som om åtminstone vem som helst av de sju deltagande stormästarna hade kapacitet att stå överst på prispallen när veckan var slut.

Inför tävlingen såg nog många förra årets huvudkombattanter Emanuel Berg och Jonny Hector som favoriter, tillsammans med nyblivna stormästarna Hans Tikkanen och Nils

i SM-gruppen

FOTO: Peter Halvarsson

Grandelius. Strax bakom lurade dubble SM-vinnaren Tiger Hillarp Persson, formstarke Pontus Carlsson och stabila Pia Cramling, medan de flesta väntade sig att de tre icke-stormästarna Bengt Lindberg, Johan Eriksson och Jonathan Westerberg skulle få kämpa för varje poäng.

Förhandstipsen visade sig också stämma ganska bra, med två stora undantag. Den positiva överraskningen var Bengt Lindberg, som spelade mycket starkt hela veckan och hade guldläge och chans på stormästarnorm inför sista ronden. Den negativa var regerande mästaren Berg, som tidigt försvann ur segerdiskussionen. Han inledde visserligen med vinst mot Pontus Carlsson, men noterade därefter förluster mot i tur och ordning Hector, Tikkanen och Hillarp Persson.

Bästa starten fick istället Hector, som utöver vinsten mot Berg tog hela poängen av Tikkanen, Westerberg och Eriksson, och efter fem ronder ståtade med 4½ poäng i ensam ledning.

Tikkanen fick en tuff start med ½ poäng efter två ronder, men därefter vann han det viktiga partiet mot Berg innan Johan Eriksson väntade i den fjärde ronden.

□ **Hans Tikkanen**
■ **Johan Eriksson**

Kommentarer av Hans Tikkanen

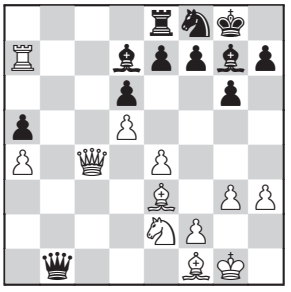

Efter att ha spelat två dåliga drag i följd hade min tidigare fördel helt försvunnit. Samtidigt hade jag också tänkt bort nästan hela övertaget på klockan, så nu var vi båda i begynnande tidsnöd. Ställningen är ganska jämn, men eftersom jag behövde vinna så bestämde jag mig för att ta en rövare.

25.Sd4?!!

Bra överraskningsvärde, det krävs en hel del för att i en pressad partisituation avstå från det naturliga 25…Dxe4 till förmån för det lite överraskande 25…Lxd4!.

25…Dxe4?!

Det är klart att man inte vill spendera för mycket av sin dyrbara tid när man kan ta en sådan fin centrumbonde, men här hade det varit väl investerad tid att inse hur ställningen verkligen är. Bättre är 25…Lxh3 26.Sc6 Lxf1 27.Dxf1 Dxe4 28.Db5. Om det inte hade varit för vits svaga kung skulle a-bonden plus vits pjäser på damflygeln vara mycket farliga. Dock kommer svart att kunna få in remischackar efter h5-h4. Om man inser springarens styrka på c6 kan man börja överväga det starka 25…Lxd4! som jag var mycket orolig för. Här måste jag kämpa för remi med antingen 26.Lxd4 Tc8 27.Dd3 Dxd3 28.Lxd3 Tc1+ 29.Kg2 Td1 30.Le3 Txd3 31.Lh6 Tc3 32.Lxf8 (möjligen 32.Txa5) 32…Kxf8 33.Txd7 Tc4 34.Kf3, eller istället 26.Dxd4 Lxh3 27.Dd3. Oavsett vilket så är det tydligt att det är svart som har chanserna.

26.Sc6!

Springaren har en starkt paralyserande effekt på svarts ställning. Löparen blir spikad mot e7-bonden och tornet har inget att hämta på damflygeln längre. Efter dambyte plockar vit upp a5 och a-bonden kommer att ge svart stora bekymmer. Vit står faktiskt redan bättre.

26…Db1 27.Kh2

Jämfört med ställningen före 25.Sd4 har vit aktiverat springaren och lyckats gardera f1–löparen med damen, till priset av en bonde.

27…e6

Ett försök att underminera springaren, men framför allt syftar draget till att få igång tornet och löparen.

28.Lg2

Behåller kontrollen av de vita fälten i centrum.

28…exd5?!

För tidigt. Vit aktiverar löparen med hot. Bättre tyckte jag under partiet istället att 28…De1 var. Bonden på a5 garderas och i vissa lägen kan det komma kvalitetsoffer på e3 efter …exd5. Vit står dock fortfarande bättre efter ett garderingsdrag som Db3, Df4 eller Dd3.

29.Lxd5 Le6

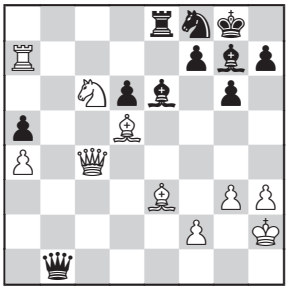

Kanske var det dags att dra hem den ensamt attackerande damen. Jag hade planerat 29…Df5 30.g4 Df6 31.Kg2 med klart bättre chanser.

30.Te7!

Säkrare är naturligtvis 30.Txa5 med klar fördel, men jag hade känslan av att 30.Te7 skulle kunna avgöra på ett fint sätt.

30…Txe7

Tornet har inga riktigt säkra fält 30…Ta8 kan bemötas med 31.Txe6 fxe6 (Bättre är 31…Sxe6 32.Se7+ Kf8 33.Lxe6 men svarts kung är mycket svag.) 32.Se7+ Kf7 33.Lxa8 och vit vinner.

31.Sxe7+ Kh8 32.Lxe6!

Svarts kung ligger riktigt illa till även här.

32…Db7

Ett desperat försök eftersom allt annat förlorar: 32…Sxe6 33.Dc8+ Sf8 34.Ld4! med snar matt; 32…fxe6 33.Df4! och intrånget på f7 avgör efter 33…

Db8! 34.Df7 Sd7 35.Sc6 Dc8 36.Dxe6.

33.Sxg6+ fxg6 34.Ld5 Db2?!

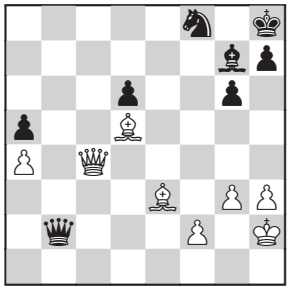

Förlorar direkt, men ställningen är ändå hopplös.

35.Dc7!

På väg till f7 igen.

35…Df6 36.Ld4!

Naturligtvis inte nödvändigt, men snyggast.

36…Dxd4 37.Df7 uppg.

I den femte ronden tog Tikkanen ytterligare en viktig seger i mötet med Hillarp Persson, men i den sjätte förlorade han mot Grandelius, och med tre ronder kvar att spela delades ledningen av Hector och Grandelius på fyra poäng, en halva före Tikkanen, Hillarp Persson och överraskningen Lindberg.

Slutsegraren Tikkanen skulle dock bli den ende som avslutade med tre vinster och den första av dessa kom mot Jonathan Westerberg.

□ **Jonathan Westerberg**
■ **Hans Tikkanen**
🕮 *Sicilianskt (B49)*

Kommentarer av Hans Tikkanen

Förmodligen det mest logiska parti jag varit inblandad i.

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sc6 5.Sc3 Dc7 6.Le2 a6 7.0–0 Sf6 8.Le3 Lb4

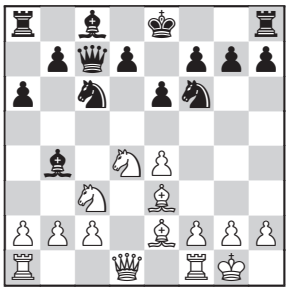

Tidigare har jag alltid spelat 8…Le7 9.f4 d6 men den här gången bestämde jag mig för att testa 8…Lb4 istället.

9.Sa4 0–0

9…Le7 är det vanligaste draget.

10.Sxc6

I utmärkta *Safest Sicilian* väljer Semkov/Delchev 9…Le7 eftersom de anser att vit får ett hemskt initiativ efter 9…0–0 10.c4 Sxe4 (eller 10…Ld6 11.g3 Sxe4 12.Lf3 med kompensation) 11.c5 d5 12.Sxc6 Dxc6 13.Sb6 Tb8 14.Tc1 La5 15.Lf4.

10…bxc6 11.Sb6 Tb8 12.Sxc8 Tfxc8 13.Lxa6 Td8

Vanligare är 13…Tf8 för att hålla f7 garderad (se 15.Kh1). Jag valde egentligen bara mellan e8 och d8 för poängen med 13…Tf8 är väldigt djup och ställningen var ny för mig. Td8 är i de flesta fall nyttigare än Te8 eftersom det är troligare att d-linjen blir viktig för svart än att e-linjen blir det. Jag hade vissa planer på att i någon variant kunna spela …d5 …T(x)d5 …Th5 med farligt angrepp.

14.Ld3

Vit kan knappast ge svart full övervikt i centrum genom att släppa e4-bonden för att behålla b2. Andra garderingsdrag har samma problem som partidraget, men dessutom står löparen dåligt på a6 eftersom den är ogarderad, gör ingen nytta och står i vägen för a-bonden.

14…Ld6

Svart vinner tillbaka bonden med ett dubbelhot.

15.f4

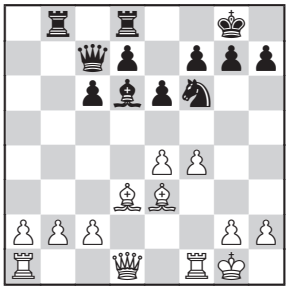

Vit ser ut att rädda bonden med ett mothot. Lika vanligt är 15.Kh1 Le5 16.c3 Txb2 17.Dc1 Sg4 18.f4 Sxe3 19.Dxb2 Lxf4 20.Df2 och här önskar svart helt klart att tornet stod på f8 istället så att löparen inte är spikad.

15…e5

Dubbelhotet håller i sig. Draget är väldigt tematiskt, e5-rutan måste svart ha kontroll över och svarts huvudplan är att löparen på d3 ska vara dålig eller att svart ska få bra spel med sin extra centrumbonde.

16.f5

Jonathan satsar på angrepp, men trots att det är det vanligaste draget är jag lite skeptisk. Svart står sunt och borde klara av att bryta upp i centrum och/eller få till det fördelaktiga bytet av svartfältare. Vi var båda nöjda, men jag hade ett klart försprång på klockan. 16.b3 exf4 17.Ld4 är jämnt och intressant.

16…Txb2 17.g4

Det konsekventa. Man skulle kunna tänka sig att vit ändrar sig och spelar 17.a4 istället, men då

FOTO: Peter Halvarsson

Bengt Lindberg avslutade mycket starkt och hade chans till både SM-guld och stormästarnorm inför sista ronden. Till slut blev det dock en plats utanför prispallen för stockholmaren, efter att kampen om tredjeplatsen avgjorts med lottning till Pia Cramlings fördel.

var nog inte f2-f4-f5 riktigt rätt.

17…Da5

Löparen på d6 måste flyttas så att d7-d5 blir möjligt, och helst vill jag byta svartfältare – nästan alla vits bönder står ju på vitt, framförallt e4-bonden hindrar vitfältaren rejält. Att jag dessutom hotar a2-bonden är lite av en bonus. 17…h6 18.h4 Lf8 är också tänkbart, men jag gillar mitt drag bättre. Efter 19.g5 ser vi poängen med att lägga in 17…h6 18.h4: 19…Sd5 20.exd5 e4 men det verkar vara ganska jämnt och oklart här.

18.Kh1

Eftersom Lc5 ändå kommer så är detta nyttigt. Att gardera upp löparen på e3 är inte att rekommendera: 18.Df3 Lc5 19.g5 Lxe3+ 20.Dxe3 Sh5 och springaren kommer till den fina f4-rutan.

18…Lc5 19.Ld2!?

Vit vill inte erkänna sitt underläge med 19.Lxc5 utan behåller löparen för att öka styrkan i angreppet.

19…Lb4

Alternativet 19…Da4 20.Lc3 Tb7! tyckte jag var väldigt svårt att bedöma, men i efterhand verkar det lite bättre för svart.

20.Lc1

Efter 20.Le3 är det inte troligt att svart går med på en dragupprepning utan istället kommer säkerligen 20…d5 och svart har lyckats genomföra d7-d5 utan att behöva flytta bort springaren på f6.

20…Txa2 21.Txa2 Dxa2 22.g5!

Springaren måste naturligtvis köras bort innan d7-d5 hinner förstöra vits centrum.

22…Se8 23.De2

Det här tyckte jag var obehagligt, vit hotar att aktivera sin sämsta pjäs. En löpare på c4 vore förödande. 23…Sd6 är kanske bäst, men det kändes för farligt att springa bort med hästen och samtidigt låsa ute löparen. Den omedelbara framstöten 23.g6 hade jag planerat att bemöta med 23…Sf6 (men jag hade inte uteslutit diverse slag, till exempel 23…fxg6 24.fxg6 De6 25.gxh7+ Kxh7. Vit har helt klart en hel del kompensation, frågan är om det räcker för lika spel eller inte.) 24.gxh7+ Kh8, men det är mycket möjligt att min första bedömning "bättre för mig men skumt" borde ersättas med bara "skumt". Jag hade dock klart bättre tid och viss erfarenhet från liknande struktur som vit i Kungsindiskt så jag var optimistisk. På det hela taget var jag inte särskilt rädd för g5-g6 eftersom jag får tillgång till f6 för springaren igen, men förmodligen överskattade jag min ställning lite.

23…d5 24.g6?

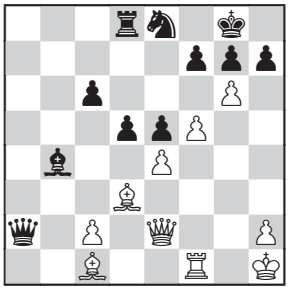

Jonathan försöker sig äntligen på ett genombrott, men det är ett dåligt läge. Nu ligger vit risigt till. Vit måste istället spela 24.exd5 Dxd5+ 25.Le4 och här verkar det ganska jämnt, svarts merbonde kompenseras av den nu fina vitfältaren och terräng på kungsflygeln.

24…f6!

Bonden på e5 är nu garderad, så exd5 kan bemötas med cxd5. Dessutom är den svarta kungen säker.

25.gxh7+ Kh8 26.Dg2

Med den lilla tid Jonathan hade kvar och den dåliga ställningen kände jag att det inte var långt kvar så jag försökte att spela säkert och snabbt.

26…Lf8 27.Le3 Sd6 28.Lc5 dxe4 29.Lxd6 exd3 30.Lxf8 Txf8 31.Dxc6?

Det starkare 31.cxd3 Dd5 bör också förlora för vit, men det går att spela vidare lite till om man känner för det.

31…Dxc2 32.uppg.

Bengt Lindberg vann mot Hillarp Persson i den sjunde ronden och hade därmed blandat sig i den absoluta toppstriden på allvar. I den näst sista ronden var det hans tur att möta Jonathan Westerberg

□ **Jonathan Westerberg**
■ **Bengt Lindberg**
📖 *Modern Benoni (A70)*

Kommentarer av Ari Ziegler

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 c5 4.d5 exd5 5.cxd5 d6 6.Sc3 g6 7.e4 a6 8.a4 Lg4 9.Db3?!

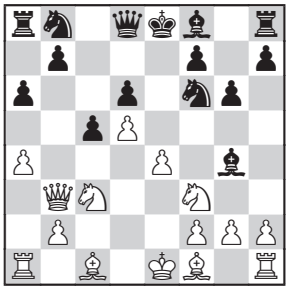

FOTO: Niklas Sidmar

Pontus Carlsson inledde med förlust mot Emanuel Berg, och hade sedan en tuff vecka som han var långt ifrån nöjd med. Till slut fick han ändå en avgörande roll i turneringen när han besegrade Jonny Hector i sista ronden.

Visst såg draget frestande ut, men som jag ser det tar vit för stora risker här, och kan i bästa fall hoppas på remi. 9.Le2 är istället det starkaste draget, och ger vit möjlighet att få en påtaglig fördel.

9…Lxf3 10.Dxb7 Sbd7 11.gxf3 Lg7

Lindberg spelade den här varianten i SM förra året. Då spelade min lagkamrat Anton Frisk Kockum 12.Le2, och svart kunde gradvis förbättra sin ställning och vinna utan större ansträngning.

12.Dc6 0–0!

Så ska det gå till! Svart spelar med självförtroende.

13.Dxd6

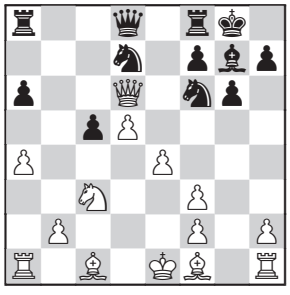

13…Sh5

Här tyckte jag att 13…Te8 kändes något mer naturligt, även om svart verkar klara sig bra utan tornet på e8. På min kommande dvd om Modern Benoni rekommenderar jag dock torndraget.

14.f4?

Det här draget försvagar e4-bonden rejält. Vit kommer att bli tvungen att spela f2-f3 för att försvara den och i den här ställningen har han knappast tid att göra två bondedrag. Han måste utveckla sina pjäser. Efter 14.Le2 Te8 15.a5 Lf8 16.Dc6 Se5 17.Da4 Dh4 står svart bra, men vit har åtminstone överlevnadschanser.

14…Da5

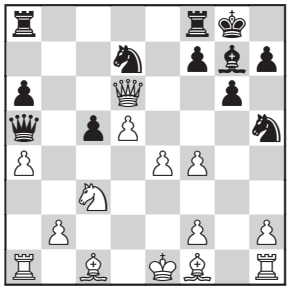

15.Dxd7?
Förlorar direkt. Vits sista chans att utveckla en pjäs var 15.Ld2 Db4 16.f3 Dxb2 17.Tb1 Da3 18.Tc1 Tfd8.
15…Lxc3+ 16.Ke2 Db4 17.f3
Här tänkte Lindberg länge. 17…Lxb2 vinner lätt, men han har gott om tid kvar på klockan och slarvar inte, utan räknar till slutet innan han gör sitt drag.
17…Sxf4+!
Kasparov-klass!
18.Lxf4 Dxb2+ 19.Kd3 c4+ 20.Kxc4 Tfc8+ 21.Lc7 Le5 22.d6 Dd4+ 23.uppg.

Därmed var läget inför den avslutande ronden raffinerat. Tre spelare kunde ta SM-guld: Jonny Hector, Bengt Lindberg och Hans Tikkanen. De två sistnämnda möttes i sista ronden och hade en halv poäng upp till ledande Hector. Särskiljningsreglerna innebar att Hector skulle placera sig före Tikkanen men inte före Lindberg vid lika poäng. Lindberg såg också länge ut att ha partiet mot Tikkanen under kontroll, men i slutspelet tappade han en bonde, och så småningom hela poängen. Partiet mellan Hector och Pontus Carlsson pågick då fortfarande, ett parti där remi, med facit i hand, skulle säkra SM-guldet för den förstnämnde.

□ **Pontus Carlsson**
■ **Jonny Hector**
🕮 *Italienskt (C55)*

Kommentarer av Pontus Carlsson

Inför sista ronden var jag måttligt sugen på att spela och väldigt låg på energi eftersom det hade blivit alldeles för många partier på kort tid (SM var tredje tävlingen i rad efter Bulgarien och Spanien). Jag kände tidigt i turneringen att tidsnöderna inte alls fungerade som vanligt utan jag var trött och seg och gjorde grova missar. När jag dagen innan återigen hade satt bort en klart fördelaktig ställning mot Hans Tikkanen till förlust hade jag fått nog av den här turneringen och var därför bara ute efter att spela av det sista partiet utan några speciella ambitioner.
1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lc4
Jag var inte så intresserad av att kolla vad Jonny hade förberett mot Spanskt så det fick bli riskminimering à la Lars Lagerbäck…
3…Sf6 4.d3 Le7 5.0–0 0–0 6.Lb3

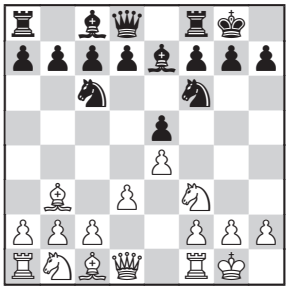

Samma variant spelade vi i Växjöspelen en månad tidigare. Jag misshandlade öppningen rejält i det partiet och kom klart sämre men Jonny tappade tråden och jag lyckades vinna i alla fall.
6…d5 7.exd5 Sxd5 8.h3
För att ta bort g4-rutan för svarts löpare. Vits idé är att sätta press på e5-bonden med Te1 samt att svarts vitfältslöpare inte skall ha någon naturlig ruta att gå till. 8.Te1 Lg4 9.h3 Lxf3 (9…Lh5 10.g4 Lg6 11.Sxe5 Sxe5 12.Txe5 c6 är ett halvskumt bondeoffer precis i Jonnys stil. Svart erhåller samma typ av kompensation för bonden som i Marshallvarianten i Spanskt där svart inte har något konkret men i och med att vits bondeställning framför kungen är försvagad och det tar längre tid för vit att få ut sina pjäser på damflygeln så får svart spel.) 10.Dxf3 Sd4 ger inte vit något.
8…a5
Svarts idé är att störa vits löpare med a5-a4 samt att kanske på sikt kasta över tornet till kungsflygeln via a6! Om ni inte tror på den idén så ta en titt på partiet Karjakin - Gelfand från World Cup 2009.
9.a3!
Vit ger löparen ett flyktfält samtidigt som han tar bort b4-rutan för svarts springare. 9.a4?! gillar jag inte alls eftersom det ger svart tillgång till b4 samtidigt som planen med Ta6 är fortsatt aktuell. 9…Sd4! 10.Sxd4 (10.Sxe5 Sxb3 11.cxb3 är känt för att ge svart bra spel. Vit har visserligen en merbonde men svart har löparparet och vit kommer att ha fullt sjå med att försvara de svaga bönderna på b3 och d3.) 10…exd4 11.Te1 Ta6!!

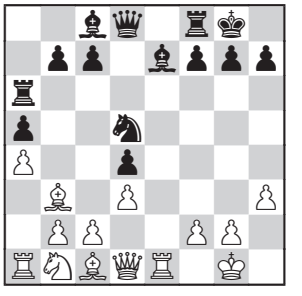

analysdiagram

Detta var Gelfands nyhet. 12.Lxd5 (Karjakin valde att

avböja offret med 12.Dh5 men då visar sig blottorna i vits ställning efter a4 och hästen får en finfin placering på b4. 12…Sb4 13.Sa3 Tg6 var bättre för svart i Karjakin - Gelfand) 12…Dxd5 13.Txe7 Tg6 14.f3 Lxh3 15.Te2 Dxf3 16.Df1 Lxg2 (16…Dh5!? är draget att utforska om svart vill spela på vinst.) 17.Txg2 Txg2+ 18.Dxg2 Dd1+ 19.Df1 Dg4+ leder till remi.

9.c3 var vad jag försökte mot Jonny i Växjöspelen men det blev inte alls bra efter 9…b5 10.Te1 a4 11.Lc2 Lb7!?. Ett typiskt Jonny-drag där han offrar en bonde för initiativet. 12.Sxe5 såg farligt ut (12.a3 var vad jag spelade i partiet men det blev ännu värre efter 12…f5! och nu är Sxe5 ännu sämre. Idén att offra e5 och rycka fram med f-bonden härstammar från den relativt nya Gajewskivarianten i Spanskt och visar att det uppfinns nya spelsätt hela tiden varför det inte är någon risk att schack blir uträknat och färdigutforskat än på ett tag. 13.Sxe5 Sxe5 14.Txe5 Ld6 15.Te1 Dh4 och vit har svårt att fullborda utvecklingen, till exempel 16.Sd2? Sf4 17.Sf3 Sxh3+! och svart vinner) 12…Sxe5 13.Txe5 Lf6 (13…Ld6!? 14.Te1 Dh4 ger också svart bra spel) 14.Te1 a3 med oklart spel där svart har ett starkt initiativ för bonden.

9…Sd4 10.Sxd4 exd4 11.Sd2

Så här långt hade jag spelat snabbt då jag visste att Sune Berg Hansen hade spelat likadant.

11…Ta6

I partiet Sune Berg Hansen - E. Schon 2011 följde 11…Le6 och Sune kom lite bättre efter naturliga drag som Te1, Sf3, Se5 och Df3. Det var dock ganska givet att Jonny inte skulle spela 11…Le6 då löparen stänger vägen för tornet på a6.

12.Df3!

Stör rytmen för svart som ju inte vill spela varken c6 eller Le6 då inget av dessa två drag passar med Ta6.

12…Sf6 13.Te1

Jag fortsätter med normala utvecklingsdrag. Tornet skall ju stå på e-linjen och det kan vara bra att omöjliggöra ett framtida Le6 då trycket ner mot f7 är klart irriterande för svart.

13…a4 14.Lc4 Ta5

Precis som jag trodde så spelar Jonny konsekvent på planen att slänga över tornet till kungsflygeln och gick det inte via a6 så fick det bli via a5!

15.Se4

15.De2! var nog det bästa sättet att byta av pjäserna och samtidigt ta kontroll över e-linjen, till exempel 15…Te8 16.Se4 Sxe4 17.Dxe4.

15…Sxe4 16.Dxe4 Lf6 17.Lf4

För att hindra Te5 (17.Ld2 Te5 18.Df3 Tf5 19.De2 b5 20.La2 Lb7 såg bättre ut för svart.)

17…Tc5!?

Ett mycket intressant drag som förbereder b7-b5 och ett väldigt spännande kvalitetsoffer.

18.b4 axb3 19.cxb3 b5 20.b4! Txc4!

20…Lf5!? var draget som jag hade förväntat mig. 21.Db7 Txc4 (21…bxc4 22.bxc5 Lxd3 23.Lxc7 Dd7 24.Db6! är fortsatt komplicerat men bättre för vit som ofta letar efter ett sätt att byta av svartfältarna samt att offra tillbaka en kvalitetet för pjäs och en av centrumbönderna.) 22.dxc4 bxc4 23.Db5! Ld3 (23…Le6 24.Txe6! fxe6 25.Dxc4 med vit fördel då svarts bönder är svaga medans vits a-bonde är livsfarlig.) 24.a4 ger vit fördel då hans bönder inte är mindre farliga än svarts samt att vit har materiellt överläge.

21.dxc4 bxc4 22.Dc6

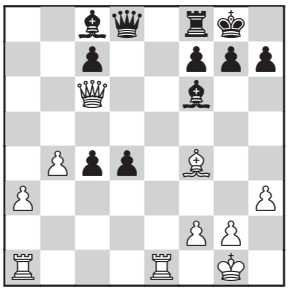

Här trodde jag att jag stod väldigt bra, men det visade sig vara felaktigt. Ställningen är egentligen jättekomplicerad.

22…d3?

Det här naturliga draget verkar vara det första feldraget i partiet. Svart skulle istället ha avancerat med den andra bonden först, något som kan tyckas ologiskt. 22…c3! hade vi båda två underskattat kraftigt. 23.Le5! leder till en mycket oklar ställning där alla tre resultat är möjliga. 23.Lxc7? Dd7 24.Dxd7 Lxd7 25.Le5 (25.Tad1? La4! och svart vinner) 25…d3! är bra för svart.

23.Tad1

Nu har svart olösliga problem eftersom bönderna hänger löst och vit har möjligheter att ge tillbaka kvaliteten för att erövra centrumbönderna. Här tänkte Jonny länge innan han spelade…

23…Lf5

23…Le6 24.Txe6! fxe6 25.Dxe6+ Kh8 26.Dxc4 Ld4 27.Lg3 med klar vit fördel; 23…c3 24.Lxc7 Dd4 25.Lb6! och vit vinner; 23…Dd4 24.Te4! Db2 25.Dxc4

Lf5 26.Txd3 med vit fördel.

24.Dxc4

Nu var Jonny nere på klockan vilket alltid är ett bra tecken. Jonny brukar vara väldigt bra på att hushålla med tiden och endast hamna i tidsnöd när han står riktigt dåligt.

24…Dd7 25.Te3

Här kunde och borde jag ha tagit en bonde till men jag ville spela säkert efter de grova misstagen jag gjort tidigare i turneringen (Jag har fortfarande inte bestämt mig för om Txe6 mot Bengt Lindberg eller bara det faktum att jag misslyckades med att vinna mot Pia Cramling med pjäs över var den grövsta grodan.) 25.Dxc7! Da4 26.Da5 vinner för vit.

25…c6 26.Texd3

Inte nödvändigt men säkert trodde jag….

26…Lxd3 27.Txd3 Db7 28.a4 Ta8 29.a5 h5!

Bästa chansen är att spela fram bonden till h4 och sedan hoppas på någon form av remischackar. Jag tror att varken jag eller Jonny hade någon koll på vad som hände i partiet mellan Bengt Lindberg och Hans Tikkanen, ett parti som senare visade sig bli helt avgörande för SM-titeln. Jag såg dock att Hans var förbi och tittade vid några tillfällen men han valde helt riktigt att sluta kolla och fokusera helt och hållet på sitt eget parti.

30.Td6 Ta6 31.Ld2

31.Dd3!?

31…Le7 32.Td3 Ta8 33.Lc3

Vit försöker att spela på hela brädet och kombinera den fria a-bonden med hot mot kungsflygeln.

33…Lf8 34.Dd4

Nu är planen att spela Td3-g3.

34…Dc7 35.Tg3 f5!

35…Td8?? 36.Txg7+ och vit vinner; 35…f6 36.Dxf6 Dxg3 37.De6+! och vit vinner.

36.Dc4+

36.b5!! hade varit väldigt starkt men nu var vi nere på 30 sekunder var.

36…Df7 37.Dxc6 Td8 38.Te3 h4 39.Te1

39.a6!

39…Td6 40.Df3

40.De8! Dc4 41.Te7 Dxc3 42.Df7+ Kh7 43.Dxf5+ Tg6 44.Te6 Dc1+ 45.Kh2 Dg5 46.De4 och vit vinner.

40…Dd7

Sådär, nu var tidsnöden avklarad och det hade blivit en bonde till men initiativet låg återigen hos svart. Därför fick jag ta mig en funderare på hur jag skulle fortsätta. Jag räknade lite och hittade en avveckling som såg bra ut.

41.Df4! Dc6 42.De5 Tg6 43.f3 Dxf3 44.De6+! Txe6

44…Kh8?? 45.Lxg7+!! Lxg7 (45…Txg7 46.Dh6+ Kg8 47.Dxg7+ Kxg7 48.gxf3 och vit vinner) 46.Dxg6 och vit vinner.

45.gxf3 Tc6

45…Tg6+ 46.Kf1 Tg3 47.Ke2 Txh3 48.a6 Th2+ 49.Kd3 och svart kan inte stoppa vits damflygelbönder.

46.Te3

Här var jag övertygad om att jag skulle vinna men det blev ändå inte så enkelt. Som tur var för publikens skull höll även Bengt och Hans på fortfarande, vilket skapade rejäl spänning in i det sista.

46…Kf7

Återigen hittar Jonny bästa chansen att avancera med g-bonden för att byta bönderna och sedan försöka offra löparen på a- och b-bönderna, så att han får slutspel med torn och löpare mot torn. Det är teoretisk remi men inte så lätt att försvara i praktiken. 46…Tc4 47.a6 Lxb4 48.a7! vinner för vit.

47.Kf1 g5 48.b5 Tc4 49.b6 Lc5 50.Td3 g4 51.fxg4 fxg4 52.hxg4 Tf4+ 53.Kg2 Txg4+ 54.Kh3 Tc4 55.Ld2

55.b7! La7 56.a6 med idén Ld4 vinner direkt för vit.

55…Ta4

Nu började vi återigen komma ner på klockan varför det självklart blev väldigt bra underhållning för publiken. Tyvärr gick livesändningen ner här någonstans så många missade den avgörande halvtimmen.

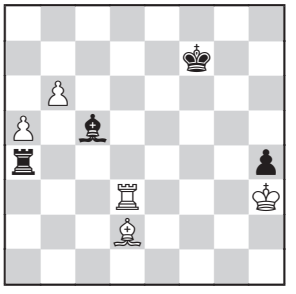

56.Td5?

Här gick det upp för mig att jag inte bara kan knalla ner med b-bonden och vinna då min a-bonde står på a5. Detta eftersom det finns ställningar med torn och löpare plus bonde på a5 mot ett ensamt torn som är teoretisk remi förutsatt att den svarta kungen når a8. Jag kan dock inte påstå att jag kände till detaljerna i det slutspelet så jag beslöt mig för att undvika det till en början. Detta var helt felaktigt eftersom vit vinner forcerat utan att ovannämnda slutspel ens uppstår. En typisk tidsnödshallucination. 56.b7

La7 57.Td8 Ta3+ 58.Kxh4 Tb3 59.a6 och vit vinner.

56…Ta3+ 57.Kxh4 Lf2+ 58.Kg4 Ke6 59.Tf5?!

59.b7! Tb3 60.Tf5 La7 61.a6 Ta3 62.Tf8 Txa6 63.Ta8 med vinst för vit.

59…Tg3+ 60.Kf4 Tb3 61.Te5+ Kd6 62.Kf5?

62.Le3! Lxe3+ 63.Txe3 Tb1 64.Ta3 Kc6 65.a6! med vit vinst.

62…Kc6

62…Lxb6 63.axb6 Txb6 64.Te6+ Kc7 65.La5 vinner för vit.

63.Te6+

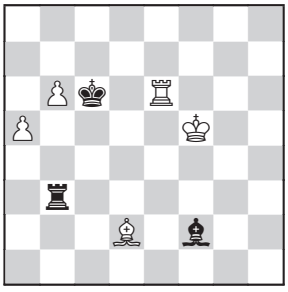

63…Kd7?

Här går Jonny åt fel håll med kungen efter att ha blivit insläppt i partiet igen. 63…Kb7! 64.Te7+ Ka6 65.Ta7+ Kb5 66.Ta8 Kc6! hade gett Jonny chansen att få upp torn och löpare mot torn genom att offra löparen på b6 men hur det hade gått med 30 sekunder var per drag står skrivet i stjärnorna…

64.Tg6?

64.Tf6! Kc8 65.Ke4 med poängen att vit tjänar ett vitalt tempo eftersom han får hot på löparen. 65…Lg1 66.Kd5 Td3+ 67.Kc6 och vit vinner.

64…Tb5+?

En olycklig ruta för tornet. Bättre var 64…Kc8.

65.Ke4 Kc8 66.Tg8+ Kd7

66…Kb7 67.Tg7+ Kc8 68.Tc7+ Kb8 69.Lf4 Lxb6 (69…Tb4+ 70.Tc4+! och vit vinner) 70.Tc5+ och vit vinner.

67.Tg7+ Ke6 68.b7! La7 69.a6!

Äntligen rätt idé. Nu gäller det bara att få till löparbytet utan att förlora löparen.

69…Te5+ 70.Kd3 Td5+ 71.Kc2 Tc5+ 72.Kb3 Tf5 73.Kc4 Kd6 74.Le3! Lb8 75.a7 uppg.

…och här gav Jonny upp då det inte längre finns något hopp. Resultatet innebar att Hans Tikkanen som besegrade Bengt Lindberg i ett långt kampparti blev svensk mästare. För egen del så kändes det lite smått komiskt att man skulle komma att avgöra SM efter att under åtta dagars tid gjort sitt bästa för att undvika att vara inblandad i avgörandet…

SM-GRUPPEN 2011

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1	GM Hans Tikkanen, Lunds ASK	2596	-	0	½	1	0	1	1	1	1	1	6½
2	GM Jonny Hector, Limhamns SK	2568	1	-	½	0	1	½	0	1	1	1	6
3	GM Pia Cramling, Sollentuna SK	2472	½	½	-	½	½	½	½	1	½	1	5½
4	IM Bengt Lindberg, Solna SS	2391	0	1	½	-	0	1	1	½	½	1	5½
5	GM Nils Grandelius, Lunds ASK	2542	1	0	½	1	-	½	½	½	0	1	5
6	GM Tiger Hillarp Persson, Lunds ASK	2547	0	½	½	0	½	-	1	1	1	½	5
7	GM Pontus Carlsson, Sollentuna SK	2496	0	1	½	0	½	0	-	0	1	1	4
8	GM Emanuel Berg, Sollentuna SK	2604	0	0	0	½	½	0	1	-	1	½	3½
9	IM Johan Eriksson, Västerås SK	2401	0	0	½	½	1	0	0	0	-	½	2½
10	FM Jonathan Westerberg, Vallentuna SK	2313	0	0	0	0	0	½	0	½	½	-	1½

Gamla och nya mästare

Det nya SM-formatet har fått många positiva effekter, och en av dessa är att samtliga elitgrupper fått ett rejält uppsving. I Mästar-Elit deltog denna gång inte mindre än fyra före detta svenska mästare (vilket faktiskt var fler än i SM-gruppen): Dan Cramling, Michael Wiedenkeller, Jan Johansson och Robert Åström. Tävlingen stod länge och vägde, men när krutröken skingrats efter sista ronden stod det klart att ingen av dessa tog någon av de två platserna i nästa års SM-grupp. Närmast var Wiedenkeller som slutade på tredje plats, endast ett inbördes möte ifrån Erik Hedman på andraplatsen. Vinnare blev istället SK Rockadens Erik Blomqvist som tog 6½ poäng på de nio ronderna.

Ytterligare två forna SM-vinnare dök upp i Veteran-SM, men inte heller här var det någon av dem som tog hem slutsegern. Börje Jansson tog sina två SM-guld 1968 och 1970, och var däremellan inblandad i det särspel som slutade med Ulf Anderssons SM-vinst 1969. 2004 gjorde han efter många års frånvaro SM-comeback med Veteran-SM-guld som resultat.

I år ställde han upp igen, men den här gången fick Jansson nöja sig med andraplatsen efter Nils Åke Malmdin från Sundsvalls SS. SM-vinnaren från Lund 1974, Magnus Wahlbom, slutade trea.

I Mästarklassen blev kampen om de två Mästar-Elit-platserna 2012 hård. Tre spelare tog 5½ poäng med David Nygren som vinnare efter särskiljning, följd av Theodor Kenneskog och Jan-Olov Lind.

FOTON: Calle Erlandsson

Nils Åke Malmdin

Erik Blomqvist

Segraren Nygren stannade sedan kvar över helgen, och vann även sin grupp i Weekendturneringen. I ett av sina vinstpartier bjöd han på ett av SM-veckans mest oväntade drag.

□ **David Nygren**
■ **Ingemar Schütz**

Kommentarer av Jonas Burman

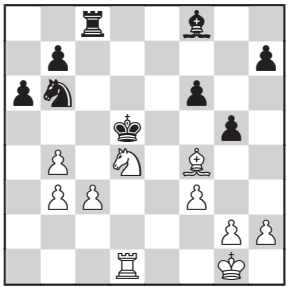

27. Lc7!!
Ett mycket stiligt drag som fick motståndaren att hoppa till. Springaren på b6 hänger och om den flyttas så följer det hemska 28.c4 matt. Nu tvingas svart ge material.
27…Txc7 28.Sb5+ Ke5
Inte 28…Kc6 29.Sa7 matt! Med material upp är resten en tekniksak för Nygren
29.Sxc7 Ld6 30.Se8 Lb8 31.Te1+ Kf5 32.g4 Kg6 33.Te7 Le5 34.Tg7+ Kh6 35.Txb7 Sd5 36.Sg7 Sc7 37.Sf5+ Kg6 38.c4 h5 39.h3 hxg4 40.hxg4 Kf7 41.b5 axb5 42.cxb5 Ke6 43.Se3 Lf4 44.Kf2 Kd6 45.Txc7 Kxc7 46.Sd5+ uppg.

Resultat SM i Västerås 2011

MINIOR-SM

1	Martin Jogstad	Eslövs SK	7½
2	Joakim Mörling	Limhamns SK	7½
3	Leo Odell Johansson	SK Rockaden, Sth	7

KADETT-SM

1	Mattis Olofsson-Dolk	Växjö SK	8½
2	Egor Norlin	SK Rockaden, Sth	8
3	Lars Åström	Limhamns SK	6½

JUNIOR-SM

1	Eric Vaarala	Horndals SK	7
2	Lucas Wickström	SK Rockaden, Um	6
3	Jonatan Berggren	SK Rockaden, Sth	5½

JUNIORKVAL

1	Johannes Aira	SS Manhem	7½
2	Gabriel Boström	Sollentuna SK	7
3	Eric Thörn	Kristallens SK	7

VETERAN-SM

1	Nils Åke Malmdin	Sundsvalls SS	7
2	Börje Jansson	Upsala ASS	7
3	Magnus Wahlbom	Rödeby SK	6

VETERAN ALLMÄN

1	Weine Nilsson	Jönköping-Huskv.	6
2	Tore Segerström	Köpings SS	5½
3	Lars Boman	Köpings SS	5

MÄSTAR-ELIT

1	Erik Blomqvist	SK Rockaden, Sth	6½
2	Erik Hedman	SK Rockaden, Sth	6
3	Michael Wiedenkeller	SK Rockaden, Sth	6

MÄSTARKLASSEN

1	David Nygren	SK Rockaden, Um	5½
2	Theodor Kenneskog	Järfälla SS	5½
3	Jan-Olov Lind	Örebro SS	5½

KLASS I (gruppsegrare)

I:1	Bo Wiker	Horndals SK	6
I:2	Janne Paaso	Västerås SK	5
I:3	Axel Tiger-Norqvist	Horndals SK	5½
I:4	Gilbert Jansson	SS Gambit	5
I:5	Åke Lundin	Solna SS	5½

KLASS II (gruppsegrare)

II:1	Daniel Skoog	Örebro SS	6
II:2	Robin Karlsson	En Passant	5
II:3	Fredrik Josefsson	Helsingborgs SS	6
II:4	Robert Wiklund	Götaverkens SK	5½
II:5	Anders Kleimark	SA Mark	5½
II:6	Jussi Jakenberg	Sollentuna SK	6½
II:7	Erik Svensson	Kristallens SK	6

KLASS III (gruppsegrare)

III:1	Mats Johansson	Mölndals SK	6
III:2	Sven Åhlen	Arboga SK	7
III:3	Josef Håkansson	Falköpings SS	7
III:4	Mikael Eriksson	SK Rockaden, Sth	5½
III:5	Svante Norlander	SS Manhem	5
III:6	Dirk Rudolph	Lunds ASK	6
III:7	Daniel Vikström	Riddarhyttans SS	5½
III:8	Alexander Hagård	SS Allians	6½
III:9	Patrik Bergman	SK Rockaden, Sth	5
III:10	Jimmy Bast	SK Rockaden, Sth	6½
III:11	Peter Sandorf	Sollentuna SK	5
	Per-Olof Jönbrink	SK Kamraterna	5

KLASS IV (gruppsegrare)

IV:1	Fredrik Eriksson	Västerås SK	6½

Schack-SM 2012 i Falun

Senast Schack-SM spelades i Falun var 1934, och senaste gången i Dalarna var 1995. Nu är det dags igen. 2012 spelas tävlingen på Lugnets Sportcenter, med Dalarnas Schackförbund och eventbolaget Visit Falun Borlänge som arrangör.

– Lugnetanläggningen är idealisk för exempelvis familjer, med badmöjligheter, fritidsaktiviteter och alla typer av logi samlade på ett ställe. Nästa års SM-tävlingar kan bli någonting alldeles extra, tror SSF:s ordförande Anil Surender.

Falun är förstås mest känd som vintersportort, och på Lugnet avgörs varje år Svenska Skidspelen. Förra året blev det dessutom klart att Falun kommer att arrangera Skid-VM 2015, ett jättearrangemang där förberedelsearbetet redan har påbörjats.

När det gäller Schack-SM kom initiativet från Visit Falun Borlänge, som började undersöka möjligheterna hösten 2010, då man tog de första kontakterna med såväl Sveriges som Dalarnas Schackförbund. Anna Segerström började arbeta som evenemangssäljare på Visit Falun Borlänge våren 2011 och fick då ta över arbetet med Schack-SM. Efter att Sveriges Schackförbund i somras beslutat att tilldela Falun arrangemanget besökte hon SM-tävlingarna i Västerås för att skapa sig en uppfattning om arrangemanget och dra lärdom inför nästa år.

– Det som framför allt slog mig var hur mäktigt det var med tystnaden bland så många spelare. Det var imponerande, säger Anna Segerström.

Visit Falun Borlänge ägs av kommunerna Falun och Borlänge tillsammans med näringslivet i regionen och bolagets uppdrag är att få boendenätter och turism till de båda dalakommunerna. Därför arbetar man aktivt för att locka evenemang till regionen. 2010 arrangerades Boule-SM på Lugnet, då Visit Falun Borlänge bland annat hade hand om logistiken kring tävlingarna medan det sportsliga sköttes av lokala bouleföreningar.

Inför Schack-SM har man en liknande arbetsfördelning, med bolaget som ansvarig för anmälningar, logi och annat som inte har med det rent schackliga att göra. För schacktävlingen ansvarar Dalarnas Schackförbund, och vid behov kommer man att plocka in ytterligare kompetens utifrån.

– Vi vill försöka erbjuda det lilla extra och som extern organisation kan vi förhoppningsvis använda det som redan är bra i arrangemanget, men också hitta nya sätt att tänka och nya infallsvinklar, säger Anna Segerström.

Lars Nilsson är ordförande i Dalarnas Schackförbund och han berättar att man först var tveksam när Visit Falun Borlänge tog kontakt.

– Ja, först tackade vi nej, eftersom vi känner att vi inte har resurser att arrangera ett SM själva. Men när vi förstod att Visit Falun Borlänge var beredda att ta en stor del av arrangörsanansvaret kom saken i ett annat läge, förklarar Lars Nilsson

– Vi är ju inget stort förbund, men nu ser vi verkligen fram mot det här och jag tror att vi ska kunna göra ett bra arrangemang, fortsätter han.

Från Sveriges Schackförbunds sida ser man

Anna Segerström

positivt på intresset från en extern organisation som Visit Falun Borlänge. Att SM-arrangörer söker ett nära samarbete med kommuner eller kommunala bolag är inget nytt, men att en samarbetspartner tar ett konkret arrangörsansvar har inte provats tidigare.

– Det är naturligtvis mycket intressant. Om det här faller väl ut kan det vara ett sätt att hitta nya tänkbara SM-orter i framtiden, menar Anil Surender.

Rockaden-Junioren 2011

SK Rockaden inbjuder ungdomar födda 1996 och senare till vår traditionella lagtävling.

Speldagar
Lördag 19/11 kl. 11.00 klasserna 96-98 och 02 och senare.
Söndag 20/11 kl. 11.00 klassen 99-01.
OBS! Yngre spelare får delta i äldre klass.
Anmälda lag ska infinna sig senast 10.30 i spellokalen.

Lokal
Rockadens klubblokal, Hägerstensåsens Medborgarhus, Sparbanksvägen 31/Riksdalervägen 2, telefon 08-645 50 83.
T-bana nr 14 mot Fruängen till station Hägerstensåsen, upp-gång Hägerstensåsen, därefter tre minuters promenad på Se-delvägen.

Logi
Kan erhållas i klubblokalen för 125 kronor per natt inklusive frukost. Medtag liggunderlag.
Vi rekommenderar också:
Hotel Formule 1, telefon 08-744 20 44, T-bana till Telefonplan, därefter fem minuters promenad
Ibis Hotel Hägersten, Västertorpsvägen 131, tel: 08-556 323 30, T-bana till Västertorp, därefter fem minuters promenad.
Boka i tid!

Tävlingsform:
Lagtävling med fyra spelare i varje lag. Monradslottning med dator, partipoäng gäller i första hand.

Betänketid:
Åtta ronder med tio minuter per spelare och parti för klass 02 och senare, prisutdelning 15.00.
Sju ronder med tjugo minuter per spelare och parti för klasserna 96-98 och 99-01, prisutdelning 16.30.

Startavgift
240 kronor per lag insättes på PG 553255-1 (SK Rockaden) eller betalas i spellokalen.

Priser
Priser till ungefär en tredjedel av lagen. De tre bästa Stockholmslagen i mellanstadiet blir också Miniorlagmästare.

Förtäring
En läskedryck samt två varma korvar med bröd per spelare ingår i startavgiften. Cafeteria finns i spellokalen.

Anmälan
Senast måndag den 14 november till Leif Stenberg 0702-60 22 10 eller Jonas Sandbom 0736-13 19 73.

E-post
leifstenberg13@hotmail.com
jonas.sandbom@comhem.se

VÄLKOMMEN TILL EN SPÄNNANDE TÄVLING!

Smultronstället för schackälskare

I **Schackhandeln** kan du fynda bland många hundra schackböcker, från de senaste nya titlarna till begagnade böcker på bortåt tio språk. Du är välkommen att ta en kaffe med andra "schackoholister".

Besök gärna vår **webbshop**.

Brännkyrkagatan 71, nära Stockholms Schacksalonger
www.schackhandeln.se, info@schackhandeln.se,
070-433 76 26 (Erik Geijer)
Lö 10-16, må 15-19 samt efter överenskommelse

Riltonfonden söker stipendiater

Doktor Tore Riltons fond delar årligen ut medaljer med tillhörande penningstipendier till ungdomsledare i Sverige som gjort synnerligen värdefulla insatser för svenskt ungdomsschack.

Runt om i Sverige finns många ungdomsledare som verkligen är värda en extra uppmuntran. Det är emellertid omöjligt för Riltonfonden att ha en fullständig överblick och därför sker samråd med Sveriges Schackförbund innan beslut fattas.

Arbetsordningen är följande:

- Riltonfonden annonserar i TfS och på Sveriges Schackförbunds hemsida om möjligheten för distrikt och föreningar att föreslå lämpliga ungdomsledare för nämnda utmärkelser ur Riltonfonden.
- Förslaget sändes snarast, dock senast 1 januari 2012, till:
  Stiftelsen Doktor Tore Riltons Fond
  Att: Richard Norling
  Skandinaviska Enskilda Banken
  405 04 Göteborg
- En sammanställning av inkomna förslag sändes därefter för yttrande till Sveriges Schackförbund.
- Riltonfonden fattar beslut vid sitt aprilmöte.
- Utmärkelserna delas ut vid SSF-kongressen i Falun 2012.

Välkomna med Era förslag!

Landet runt

Under den här nygamla vinjetten kommer vi framöver att publicera bilder och notiser från distrikts- och klubbarrangemang runt om i landet.
Tipsa gärna om lokala tävlingar eller händelser genom att maila till niklas.sidmar@schack.se.

Göteborg:

Berg vann på Schackcentrum

FOTON: Sören Svensson

Emanuel Berg hade inget lyckat Schack-SM, men hämtade sig snabbt från bakslaget i Västerås. När SS Manhem arrangerade sin årliga schackvecka i augusti infriade värmlänningen favoritskapet och vann med 6½ av 9, före Jon Ludvig Hammer på andra plats och Axel Smith på tredje.

Östergötland:

Jan-Olov Lind vann i Linköping

Favorit på förhand var stormästaren Pontus Carlsson, men förstaplatsen i handikappturneringen Stångåslaget hamnade till slut hos Jan-Olov Lind från Örebro SS.

Tävlingen spelades i Linköping sista helgen i augusti, och lockade 55 deltagare, som delades in i fem handikappgrupper.

Tvåa kom hemmaspelaren Simon Rosberg och på tredje plats slutade Jonathan Westerberg, Vallentuna SK.

Göteborg:

Per Olsson vann sommarschacket

I Göteborg spelas varje år blixtturneringen Sommarschacket, med deltävlingar varje vecka från maj till augusti.

I år avgjordes den sista deltävlingen i slutet av augusti och vann totalligan gjorde Per Olsson följd av Ture Lehtonen. Total gjorde åttio spelare minst en start i Sommarschacket.

Västergötland:

Hemmaseger i Schack i det gröna

Det blev hemmaseger när SA Mark arrangerade utomhusturneringen "Schack i det gröna" i mitten av augusti.

Tävlingeen spelades på Mos strand i Örby, och Mikael Sixtensson vann före Anders Wengholm, Alingsås SS.

Småland:

Olofsson-Dolk i Smedbys uteschack

Även i Smedby utanför Kalmar spelas en årlig uteschacksturnering, och i år var det nyblivne Kadett-SM-vinnaren Mattis Olofsson-Dolk från Växjö SK som vann med 5½ av 7.

Stockholm:

Westerberg i Stockholm Open

Jonathan Westerberg gjorde debut i SM-gruppen i somras, och följde upp den starten med att vinna Stockholm Open, som avgjordes på Stockholms Schacksalonger i mitten av augusti. Tävlingen inleddes med tre snabbschacksronder innan de sex långpartierna tog vid. I ett av dessa ställdes Westerberg mot Carl Cederstam-Barsk, och en vacker kombination uppenbarade sig.

□ **Jonathan Westerberg**
■ **Carl Cederstam-Barsk**

Kommentarer av Jonathan Westerberg

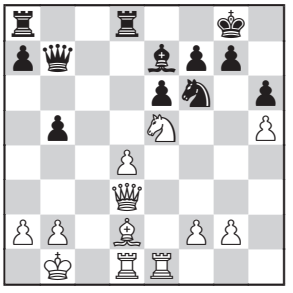

Svart har precis spelat det naturliga **21…Tfd8.** I den här ställningen räknade jag först på 22.Sxf7 Kxf7 följt av Dg6+ i kombination med Txe6 och Lxh6 i något läge. Tyvärr såg jag att denna kombination inte fungerade så bra. Det är detta som gör denna kombination så svår, eftersom man bara kollar på just 22.Sxf7. Alla drag förutom rätt drag ger svart en liten fördel (enligt Fritz 9). Lösningen är: **22.Lxh6!!** följt av **22…gxh6 23.Dg3+ Kf8** och nu kommer det andra pjäsoffret: **24.Sxf7!** med avgörande fördel. I partiet följde **24…Lb4 25.Sxd8** och vit vann några drag senare. Efter 24…Kxf7 följer 25.Dg6+ Kf8 26.Dxh6+ och vit har avgörande fördel. På 26…Kg8 följer 27.Td3. På 26…Ke8 följer 27.Txe6 och om svart exempelvis försöker fly med 27…Kd7 så vinner 28.Txe7+! följt av Dg7+ med damvinst.

Totalt deltog 67 spelare i Stockholm Open och Westerberg vann på 7½ av 9, en halva före Vjacheslav Ryzhkov och Joar Ölund.

Halland:

Båtrace och levande schack i Halmstad

I samband med jätteevenemanget Tall Ships Races i Halmstad arrangerades en mängd olika schackaktiviteter.

Simultangivning och spel med levande pjäser var några av attraktionerna, och dessutom avgjordes flera schacktävlingar under helgen.

I juniortävlingen Halland Chess Race segrade Johannes Aira, SS Manhem, medan Anton Frisk Kockum, Örgryte SK tog hem handikappturneringen Container Cup.

Blekinge

Stockholmsseger i Rödeby Open

Rödeby Open är en av våra mest uppskattade weekendturneringar, och som vanligt spelades tävlingen i Karlskrona första helgen i augusti. 85 spelare deltog, naturligtvis med tonvikt på södra Sverige men också med besökare från exempelvis Dalarna, Stockholm och Göteborg.

Med start på torsdag förmiddag spelades totalt sju ronder, innan prisutdelningen hölls strax efter lunch på söndagen.

Vann tävlingen gjorde Fredrik Lindh från Kristallens SK med 6 av 7, och han följdes av tre spelare med 5½ poäng: Bengt Svensson, SK Kamraterna; Anders Nilsson, Malmö AS och Lars Madebrink, SK Kamraterna.

XLI RILTON CUP

27 DECEMBER 2011 – 5 JANUARI 2012

Rilton Cup är Sveriges största och mest kända, årligen återkommande internationella schacktävling. Tävlingen initierades med en donation av doktor Tore Rilton och sedan 1985 är tävlingen ekonomiskt säkrad genom hans testamente. Vandringspriset, donerat av Skandinaviska Enskilda Banken, är en Riltonmedalj i äkta guld. Tävlingen har genom åren haft en mycket stor betydelse för svenska juniorer.

Stockholms Schackförbund hälsar alla välkomna till årets Rilton Cup, den 41:a i ordningen.

Spelplats: Clarion Hotel Stockholm, Ringvägen 98, Stockholm. T-bana Skanstull, gröna linjen.

Rondstart: Rilton Cup och Rilton Elo: Första ronden startar den 27 december. Personlig anmälan senast klockan 14:30. Alla ronder utom den sista börjar klockan 15:00. Sista ronden startar 12:00. Nyårsafton inget turneringsspel.

Spelsystem: 9 ronder FIDE-Schweizer. Rilton Cup och Rilton Elo är Elo-registrerade.

Anmälan: Anmälan och betalning görs senast den 18 december till Stockholms Schackförbund. Startavgiften betalas på plusgiro 25 79 58-9 eller bankgiro 822-1301.

Vid anmälan anges namn, adress, födelsedatum, klubb, FIDE-ID, Elo-tal och nationell rating samt e-postadress och telefonnummer där man kan nås under tävlingen.

De 250 först anmälda spelarna garanteras plats i tävlingen. Under Rilton är det möjligt att boka rum på Clarion Hotel Stockholm på http://www.clarionstockholm.com/hotell. Bokning sker via Stockholms Schackförbund. Pris per natt för enkelrum inkl frukost är 695 kronor och för dubbelrum 850 kronor.

I Riltonturneringarna delas varken huvud- eller rating-priser.

Alla startavgifter och priser är angivna i SEK, 1 euro ≈ 9 kronor (10 kronor ≈ 1,1 euro).

Rilton Cup

Öppen för spelare med Elo-tal lika med eller över 2200 eller ett nationellt tal motsvarande 2200 eller högre. Lägre rankade spelare kan få dispens. Ansökan lämnas in senast den 15 november, juniorer prioriteras.

Betänketid: 40 drag på 90 minuter, därefter 30 minuter för resten av partiet och dessutom 30 sekunders tillägg per drag från drag 1.

Startavgifter: Startavgift 900 kronor, FM 450 kronor. GM och IM ingen startavgift.
Spelare födda 1991 eller senare 450 kronor.

Huvudpriser: 1:a 20 000 2:a 16 000 3:e 12 000 4:e 10 000 5:e 8 000 6:e 6 000 7:e 5 000 8:e 4 000 9:e 3 000 10:e 3 000 11:e 3 000 kronor.

Rating-priser 3 000, 2 000 och 1 000 kronor per rating-grupp. GM och IM spelar ej om rating-priser.

Rilton Elo

Öppen för spelare där det nationella rating-talet och det eventuella Elo-talet är mindre än 2200.

Spelsystem: 9 ronder FIDE-Schweizer.

Betänketid: 40 drag på 90 minuter, därefter 30 minuter för resten av partiet och dessutom 30 sekunders tillägg per drag från drag 1.

Startavgifter: Startavgift 700 kronor. Spelare födda 1991 eller senare 350 kronor.

Huvudpriser: 1:a 8 000 2:a 5 000 3:e 3 000 4:e 2 000 5:e 1 000 6:e 1 000 kronor.

Rating-priser: 3 000, 2 000 och 1 000 kronor per rating-grupp. De högst rankade spelarna deltar ej i rating-grupperna.

Rilton Open

Öppen för nordiska spelare med ett nationellt tal mindre än 1800 (LASK).

Rondstart: Startar den 28 december klockan 15:00. Personlig anmälan senast klockan 14:30. Nyårsafton inget turneringsspel. Sista ronden spelas den 4 januari 2012 klockan 15:00.

Spelsystem: 7 ronder FIDE-Schweizer.

Betänketid: 40 drag på 90 minuter, därefter 30 minuter för resten av partiet och dessutom 30 sekunders tillägg per drag från drag 1.

Startavgifter: Startavgift 500 kronor. Spelare födda 1991 eller senare 250 kronor.

Huvudpriser: 1:a 5 000 2:a 3 000 3:e 2 000 4:e 1 000 5:e 1 000 kronor.

Rating-priser: 2 000, 1 000 och 500 kronor per rating-grupp. De högst rankade spelarna deltar ej i rating-grupperna.

Stockholms Schackförbund
Hornsgatan 82, 118 21 Stockholm
Tel: 08-669 36 54, 0736-13 19 73 Fax: 08-669 64 44
E-post: stockholms.schackfrbund@telia.com
Hemsida: www.rilton.se

Malmö Open 2011
16-18 December

Spellokal: Rådhushallen, Malmö Rådhus

Priser: 10 000, 6 000, 3 000, 1 500, 500, 500, 500, 500, 500 kr.
Ratingpriser á 1000 kr/15 deltagare

Spelform: Sju ronder modifierad schweizer.
Fredag, rond 1: 20.00-22.00
Lördag, rond 2-5: 09.00-11.00, 11.30-13.30, 15.00-17.00, 18.00-22.00
Söndag, rond 6-7: 09.00-13.00, 14.30-18.30
Prisutdelning söndag 19.00

Betänketid: Rond 1–4 1 timme per spelare och parti. Rond 5–7 2 timmar per spelare och parti.

Anmälan: Sker genom att sätta in startavgiften, 350 kr, på postgirokonto 184 90 – 3 (Malmö Open), senast den 9 december. Ange ratingtal och klubbtillhörighet. Vid efteranmälan tillkommer en extra avgift på 50 kr. IGM och IM fri start. Personlig anmälan i spellokalen den 16/12 19.00 och första ronden startar 20.00.

Logiförslag: Hotel Baltzar, Baltzargatan 45, enkelrum 650 kr/natt, dubbelrum 800 kr/natt. Bokning via Malmö Schackförbund.

MSF Open

Samtidigt som Malmö Open arrangeras MSF Open, en tävling för spelare som har under 1500 i rating. **OBS ! MSF Open är endast öppen för spelare från de nordiska länderna.**

Priser: 1 500, 1 000, 700, 500, 300, 300, 300, 300, 300, 300 kr.
Ratingpriser á 400 kr/15 deltagare.

Anmälan: Sker genom att sätta in startavgiften, 200 kr, på postgirokonto 184 90 – 3 (Malmö Open), senast den 9 december. Ange ratingtal och klubbtillhörighet. Vid efteranmälan tillkommer en extra avgift på 50 kr.

Information: Malmö Schackförbund
Box 300 55
200 61 LIMHAMN
Tfn: 040/15 03 88
Mobil: 0709/31 75 74 (endast 16–18/12 !)
e-mail: msf@telia.com

Hur löser man kombinationer?

Av Axel Smith

Att lösa uppgifter är bland det viktigaste man kan göra om man vill träna schack. Men hur gör man det på bästa sätt? Jag tror att man först bör lösa kombinationer i teman, för att därefter lösa dem blandat. Det är dock alltid bra att i efterhand fundera på vilka motiv som gör kombinationen möjlig. Kombinationer består nämligen av ett begränsat antal motiv. Dessa går att kategorisera på flera olika sätt. För mig är den mest logiska uppdelningen följande:

1) Dubbelhot
Det överlägset vanligaste kombinationstemat, som oftast bygger på ogarderade pjäser. Dubbelhot kan delas in i två underkategorier: gaffel och dolk.

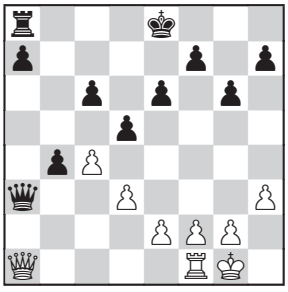

Vit vinner med dolken 1.Dh8+, som kan sägas vara ett dubbelhot på kungen och tornet.

2) Undanröja försvararen
Kan delas in i underkategorierna avlänkning, slå bort garden och överbelastning. Överbelastning innebär att en pjäs får fler uppgifter än vad den klarar av.

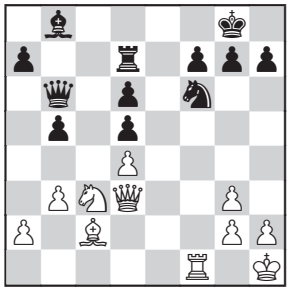

Vit vinner antingen genom att slå bort garden, 1.Txf6, eller genom avlänkningen 1.Sxd5, vilket belyser att springaren är överbelastad: den kan inte gardera både d5 och h7.

3) Spik/bindning
Man hotar en pjäs som inte kan flytta för att en pjäs längre bak på samma linje, rad eller diagonal blir hotad.

4) Avdragare
När man flyttar en pjäs skapar man samtidigt ett hot med en egen pjäs som står längre bak på samma linje, rad eller diagonal. Pjäsen som flyttar skapar själv ett andra hot.

5) Instängning
Man kan stänga in antingen kungen (matt eller remischackar) eller pjäser.

6) Tempovinst
Med hjälp av ett hot vinner man ett tempo.

7) Utsugare
Ett försvar mot dubbelhot. Man erbjuder avbyte av den ena pjäsen och slår därefter tillbaka med den andra. Båda pjäserna klarar sig.

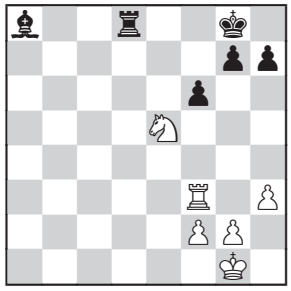

Vit klarar sig från dubbelhotet med 1.Td3. Tornet på d8 är ogarderat, och om svart slår på d3 räddar vit springaren.

8) Öppna/stänga
Man stänger en väg för en pjäs eller öppnar en väg som inte tidigare var möjlig. Det kan gälla linjer, rader eller diagonaler men man kan också evakuera ett fält.

9) Omladdning
Att återkomma till ett visst fält med mer än en pjäs, t.ex. genom röntgenattack.

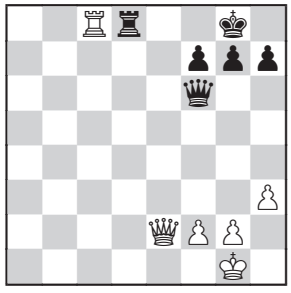

Den mest klassiska röntgenattacken: 1.De8+ Txe8 2.Txe8 matt. Tornet på c8 kontrollerade

e8 även om det inte kunde flytta dit i första draget.

10) Magnet
Man tvingar en motståndarpjäs till ett visst fält genom att offra en pjäs på det fältet.

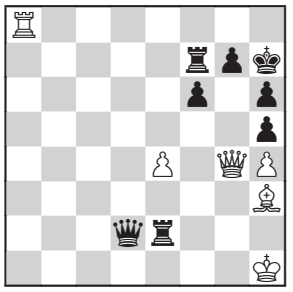

Magneten 1.Dg6+ drar ut svarts kung på brädet, och efter 1… Kxg6 2.Lf5 är det matt.

11) Patt
Ofta det sista hoppet för att få remi.

12) Promovering
Bonden är den enda pjäs som kan förvandla sig, vilket gör att den är ett vanligt kombinationstema.

Alla möjliga kombinationer i ett schackparti ryms i dessa tolv kategorier, men i varje kombination kan naturligtvis flera olika motiv finnas med.

Vad bör man mer tänka på när man löser kombinationer? Jag tror att man ska försöka få övningen att likna en partisituation så mycket som möjligt. Det gör man genom att:

1) Ge sig en begränsad tid för ett visst antal kombinationer. Använd gärna schackklocka! Man får sedan själv disponera hur mycket tid man vill använda till varje uppgift men man måste hinna med alla uppgifter på den tilldelade tiden.
2) Inte hoppa fram och tillbaka mellan kombinationerna. I ett parti måste man göra drag i en ställning i taget.
3) Även om man inte hittar rätt lösning ska man välja ett drag – precis som i ett parti.
4) Tänka som under ett parti. Först tar man ut kandidatdragen och till sist gör man en snabb blundercheck. Man måste helt enkelt ta lika stort ansvar som om det vore ett riktigt parti.

Solstadsträffen 2011

--- I år med stenhårda tidshandikapp ---

Datum: Lördag till söndag 5-6 november.
Personlig anmälan senast klockan 12.30 på lördag.
Tävlingen börjar kl. 13.00 på lördag och kl. 09.00 söndag.

Spelplats: Hotell Gustaf Fröding, Karlstad.
Tel. 054-67 00 00.
http://www.gustaffroding.se/

Spelform: 14 ronder schweizer med tidshandikapp enligt nedan. Högsta ratingtal av Elo och nationell rating används.

Ratingskillnad:	Tidskontroll:
0-100	15 + 15 min
101-200	18 + 12 min
201-300	23 + 7 min
301-400	25 + 5 min
401-600	26 + 4 min
601-800	27 + 3 min
>800	28 + 2 min

Priser:* 1. 4000 kr 2. 3000 kr 3. 2000 kr
4. 900 kr 5. 600 kr
Bästa kadett (högst 16 år): 600kr
Bästa veteran (minst 60 år): 600kr
* Garanteras vid 60 deltagare.

Startavgift: 350 kr för vuxna och 250 kr för kadetter (högst 16 år).

Logi: Hotell Gustaf Fröding kan erbjuda :
Enkelrum 450 kr, Dubbelrum: 330 kr.
Priserna gäller per person och dygn och inkluderar frukostbuffé.

Anmälan: Anmälan sker genom att startavgiften insätts på Karlstads AS plusgiro 88 41 40-5 senast den 24 oktober.
Notera namn, klubb samt rating och ev. elo på talongen.
Veteraner och kadetter anger även födelseår.
Anmälan går också bra via e-post: *bo.hedlund@veratech.se*.
Betalning accepteras även kontant vid personlig anmälan på plats.

Information: http://www.chess-karlstad.se

epost: *tapio.tikkanen@schack.se*
tel: 0554-710 90
epost: *bo.hedlund@veratech.se*
tel: 054-83 64 08, 070-719 04 96

Välkommen till Sveriges tuffaste handikapputmaning!

FOTO: Calle Erlandsson

Grattis Uffe!

Av Axel Smith

Efter Stoltz, Ståhlberg och Lundin kom ingenting. Sen ingenting. Sen kom en yngling från Arboga. Ulf Andersson vann Mästarklassen vid SM 1968 och blev Sverigemästare året därpå. Och sen gick det fort – nästan varje turnering innebar nya sensationer. Efter bara ett par år var han etablerad i världseliten. Idag är förutsättningarna annorlunda, men Ulf ser ingen anledning att trappa ner. Den kärlek till spelet som alltid drivit honom är fortfarande lika stark.

Ulf gillar inte uppmärksamhet. Det har han aldrig gjort. Inte heller har han varit särskilt intresserad av att vinna turneringar. Han har inte velat något annat än att spela schack. Att ha mysigt vid brädet. När han ska intervjuas om sin karriär – som helt saknar motstycke i svenskt schack – vill han inte höra på ord som framgång, succé och legendstatus. Istället berättar Ulf om sin karriär utifrån bilder, partier och partiställningar.

Sveriges genom tiderna bästa schackspelare är lika aktiv efter 60 fyllda

…om att träna schack

Det är en makalös upplevelse att se Ulf analysera. Han flyttar runt pjäserna på brädet, pratar om strukturer, koordination, stödjepunkter och störningar. När han ser en specifik bondestruktur vet han direkt var pjäserna ska stå för att den ene eller andre ska stå bättre. Ulf refererar ständigt till kända partier. Och han kan göra det längre än vad någon annan orkar. Entusiasmen går inte att ta miste på, men man märker också snabbt vilken enorm kunskap som finns lagrad. Och bearbetad. Ulf har sina egna åsikter och hans förståelse för schack är högaktad runt om i världen. Det har skrivits tre böcker om hans partier. Den senaste har den passande titeln ”Schackstrategie der Weltklasse” – ”Schackstrategi i världsklass”.

Korrschackspartiet mot Colin McNab är en bra illustration av hur Ulf spelar schack. Kommentarerna är hans, men utropstecknen är mina – de skulle han aldrig sätta ut på sina egna drag.

□ **Ulf Andersson**
■ **Colin McNab**
🕮 *Jugoslaviskt (B08)*

Norges PSF 50 år, 1994

1.d4 d6 2.e4 g6 3.Sc3 Lg7 4.Sf3 Sf6 5.Lf4
Jag testade alltid nya saker i korrschacket. I detta parti ville jag bara spela enkelt, byta på h6.
5…c6 6.h3 Da5 7.Ld3 Sbd7 8.Dd2 e5 9.Le3 0–0 10.0–0
Normala drag hittills.

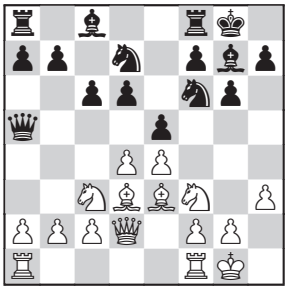

10…exd4
Nu spelade vi den här sortens ställning ett tag. Det är Kungsindiskt om vit hade haft bonden på c4. Men här var min tanke att alltid ge löparen på d3 mot en springare, ta tillbaka med bonden. Jag ville byta svartfältslöparen – inget annat.
11.Sxd4 Te8 12.Tfe1 Dc7
Normala drag. Nu tänkte jag att han kanske vill göra b7-b5.
13.a4 Sc5 14.Lh6
Om han går till h8 kan man ibland komma och störa lite med Sf5.
14…a5
Sunt positionellt spel, en ruta på b4.
15.Lxg7 Kxg7 16.b3
Garderar a4, för att någon gång kunna frigöra springaren på c3.
16…Ld7 17.Tad1 Te7

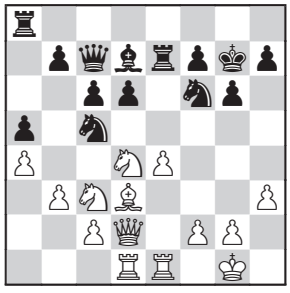

18.Df4
Jag funderade också på diagonalspel med damen på b2.
18…Sh5
18…Tae8? 19.Sdb5! cxb5 20.Dxf6+! med fördel.
19.De3 Tae8 20.Sf3
Jag spelar bara så här enkelt för att störa lite mot d6.
20…b6
Säkerställer hästen på c5, så att jag inte har några trix med e4-e5, det fanns i tankarna.
21.Dd4+ Sf6
Nu vill svart göra Se6.
22.Sg5
Nu kan han göra Se6, men den slår jag och sen spelar jag vidare. Jag tänkte: min löpare har en stödjepunkt medan den svarta löparen inte är så stark. Vit står lite bättre, tror jag.
22…h6!
Nu kommer ett lustigt drag.

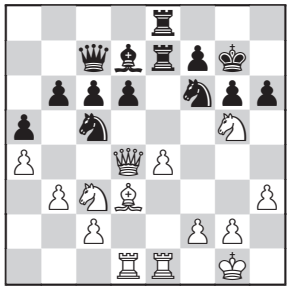

”

Min träning har alltid mest varit att spela. Och jag spelade långa partier, med många avbrott. Analyserade man bra blev det bra resultat, så jag ägnade mycket tid åt avbrotten. Jag tittade med Ljubojevic, Ribli, Timman… man var ofta helt groggy efter ett avbrott.

Avbrotten gjorde att man inte hade så mycket krafter till att förbereda sig inför partierna. Jag kom till partiet och satte mig, inspirerad, och kämpade.

Men ett år spelade jag lite för mycket, det var 1973. Jag kom helt slutkörd till en turnering i SotJi, Sovjet, hade spelat en massa turneringar innan. Jag blev till och med sjuk ett tag under turneringen, och hade inte mycket ork för att kämpa. Men jag spelade okej. Det blev två vinster och tretton remier. På den tiden sa jag ja till allting, men normalt borde jag inte ha spelat.

Jag slutade med blixt när jag var 17-18 år. Jag spelade en del tidigare, men sedan blev det nästan som att svära i kyrkan. Schack är tillräckligt svårt med full betänketid, så varför ska jag göra mig själv handikappad? Det var först någon gång på 90-talet som jag började igen.

En bok jag gillar är Informator. 400 till 500 partier. Det som intresserar mig där har jag alltid analyserat själv.

23.Sh7! Kxh7 24.Dxf6 d5
Normalt, för att försöka frigöra sig. Det är logiskt.
25.Te3
Hotar att slå på d5, eftersom det alltid hänger på f7.
25…dxe4?
Nu blir det förenklat.
26.Sxe4 Sxe4 27.Lxe4
Den går inte att slå, eftersom det hänger på sjunde raden. Man hotar nu att slå på g6 och vinna material.
27…Lc8
Efter 27…Le6 28.Tde1 hotar man att slå på g6, och annars bryta upp med h4-h5.
28.Tde1!
Hotar återigen att slå på g6.
28…Kg8
Nu fick han gå tillbaks hit, men det är ett bra drag.
29.Lxc6
Jag vinner en bonde tillfälligt, men han får tillbaka den.
29…Txe3 30.Txe3 Txe3 31.fxe3 Lf5

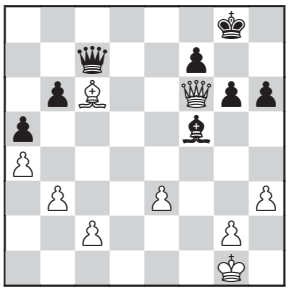

32.Ld5!
32.e4 ville jag inte göra, han flyttar bara löparen. 32…Le6 33.Ld5 Lxd5 34.exd5 Schack och slag på d5, vits farligaste bonde. 34…Dc5+ 35.Kh2 Dxd5 36.Dxb6 Jag får en bonde, men jag har öppen kung. Det är lätt remi.
32…Lxc2 33.e4!
Jag har släppt bonden och lugnt spelat så här. Nu är löparen på c2 helt ur spel, medan löparen på d5 är en kanonlöpare. Fältet på d5 är värt en bonde – det är en underbar löpare! Jag tror det bästa svart har här är att i något läge offra en bonde med Kf8 och försöka komma ur greppet. Men han försvarade sig passivt istället.
33…Kh7?!
Jag kan inte slå på f7 nu, för han tar på e4 och garderar g6.
34.Kf2

Det blev dragtvång nu, lustigt nog. Han kan aldrig mer gå tillbaka med kungen. Han har inga drag.

34…g5

Nu insåg han nog vad han hamnat i. Efter 34…Lb1 var min plan bara att spela 35.Kf3, och sedan ta på f7. Han har inga schackar. Om 34…Dc5+ så 35.Kf3 Ld1 36.Kg3 Dc7+ 37.e5 och han har bara en schack till. Jag slår på f7 med löparen sen. Det är uppgivet.

35.Ke2!

Jag gick hit bara, jag vill inte tillåta att han någon gång ska komma runt med löparen till h5.

35…Lb1! 36.Kf3!

Svart har ingen schack på d1. Nu hotar det att ta bonden på f7.

36…Lc2 37.Lxf7 Ld1+ 38.Kf2! Dc2+ 39.Kg1 Dxe4

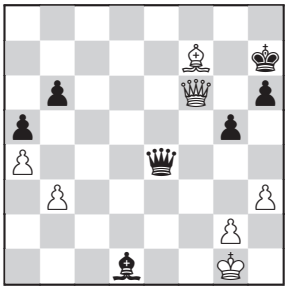

40.Le6!

Det här var vinstdraget.

40…De3+ 41.Kh1 Df4 42.Lf5+

Nu schackar man och vinner sen löparen eller gör matt.

42…Kg8 43.Dg6+ Kf8 44.Dxh6+ Kf7 45.De6+ Kf8 46.Dc8+ Kg7 47.Dd7+ Kf6 48.De6+ uppg.

Efter 48…Kg7 49.De7+ Kg8 50.Le6+ Kh8 51.Dd8+ tar man löparen på d1.

Vad avgjorde partiet? Den lilla försvagningen på kungsflygeln och sedan punkten på d5.

FOTO: Calle Erlandsson

Internationell Mästare 1970
Stormästare 1972

Ulf A gjorde stormästarresultat
Delad seger med Hort i Göteborg

TfS 6/1971

Ulf Andersson sensation i Wijk aan Zee

TfS 2/1971

”

I Arboga var det Göran Malmsten som höll i det mesta, och den äldste junioren Björn Johansson. Det var de två som tog ansvar för småttingarna på SM. Vi var en tio stycken som åkte på Junior-SM varje år. Det var underbara tider. Man såg fram emot SM hela året. Vi bodde i källarlokaler och sov i sovsäckar.

Jag kom tvåa i Junior-SM 1967 och så vann jag Hallsbergturneringen samma år. Det var två mästarresultat och räckte för att jag skulle få spela Mästarklassen. Den vann jag och så fick jag spela SM-gruppen nästa år. Där delade jag segern med Börje Jansson och Åke Olsson. Det skulle bli särspel några månader senare. Under den tiden gick jag framåt lite varje dag och jag hade blivit klart bättre när det var dags för särspelet. Jag vann det på ett bra sätt.

Jag spelade en match mot Rolf Martens i Arboga 1969 som slutade 3-3. Det var den första riktigt tuffa matchen, tuffare än SM-gruppen. 1969 gjorde jag också den första flygresan, till Palma de Mallorca där vi tittade på turneringen. Lars Bäckström och Jan Berglund var med. De insisterade på att jag skulle träffa Kortchnoi och gick och bankade på hans hotellrum. Han morrade när han öppnade, precis som han alltid gör när han spelar. Det var kul!

SM-gruppen spelades precis efter att jag hade gått ut yrkesskolan. Jag gick metallinjen, en tvåårig skola. Först ett års inlärning och sedan ett år med praktik på olika platser. Man lärde sig allt. Ritsa, svetsa och svarva. Hela Arboga kretsar kring de verken. Jag hade erbjudande om jobb på den sista platsen jag praktiserat på. Men det blev inget. Lars Bäckström fixade in mig till zonturneringen i Raach. Det gick bra i Raach, jag var bara en halv poäng från att gå vidare. Ingen hade förväntat sig det.

Jag vann B-gruppen i Wijk aan Zee 1970 och fick spela med hela världseliten 1971. Där överraskade jag både mig själv och alla andra. Jag slog Kortchnoi i början, och slog sedan Mecking, Donner och ytterligare någon holländare. Jag ledde med 7 av 10 men tog sedan bara 1½ på de fem sista. Hade jag tagit en poäng till hade jag blivit stormästare direkt. Sedan ändrade de reglerna så att man behövde tre stormästarresultat, men inte lika bra sådana. Så det dröjde några år innan jag blev stormästare 1972.

"Det viktigaste är att trivas"

FOTO: Calle Erlandsson

”

När jag var ung ville jag ha det mysigt vid brädet. Det var så jag kände. Jag ville ha det mysigt vid brädet. Det var så jag kände. Jag satt och mådde gott, nästan som en filosof. Bara sitter där och mår bra.

Förr då man hade mycket mer tid, och jag tyckte bättre om det. 2½ timme på 40 drag – 16 drag i timmen. Idag ska allting gå så snabbt, även på TV och så. Förr kunde man ta en kopp kaffe och sitta och fundera. Jag gillar att fundera och kanske njuta av ett fält. Idén är väl att man ska tänka och inte att man ska stressa? Vi i min generation hade diskussioner om kortare betänketid och tyckte, nej, det är vansinnigt. Hemskt. Fruktansvärt. Efter det har det inte funnits tid att mysa.

Men jag har inte längre något emot betänketiden. Nu kommer jag nästan aldrig i tidsnöd. Och jag spelar snabbschack och till och med blixt. Det är effektivare också. Innan var det avbrott och arbetsdagarna var mycket längre. Nu är det picknick i det gröna, om jag jämför.

Etablerad i världseliten

”

Efter Wijk aan Zee 1971 behövde jag aldrig leta efter några tävlingar, de kom till en. Det var först i början av 90-talet som jag slutade att få inbjudningar. Då fick jag lära mig att spela öppna turneringar.

1970 var jag med i OS första gången, och sedan tackade jag nästan alltid ja. Två gånger var Sverige inte med, en gång för att sympatisera med Israel och sen i Moskva 1994. Det var lika bra det. Det var bråk där. Alla olympiader jag spelat har varit bra. Jag gillade att spela för Sverige, det har jag alltid gjort.

Jag bodde på Kuba i drygt ett år, 1976. Jag spelade många små hemliga matcher på två eller fyra partier mot de bästa kubanska spelarna. Det var ett intensivt år. Jag gifte mig med en kubanska som jag sedan var gift med i elva år.

En annan match jag spelat är mot Kasparov 1985. Det var när VM-matchen mot Karpov blev avbruten. Vår match var bra. Jag förlorade med 4-2, det är ett okej resultat jag inte kan klaga på.

Jag fick min konstnärslön i slutet av 1975. Det var Bo Teddy Ladberg som ordnade det, han tyckte om schack. Han arbetade på Sveriges Radio och på TV, med program om rymden och liknande. Av någon anledning gillade han mig. Han pratade med konstnärer och tillsammans skrev de någonting till regeringen. När jag hade arbetat ett halvår på Kuba fick jag reda på det. Ambassadören ringde upp mig, och sedan fick jag ett samtal från kulturministern. När jag kom till Stockholm åkte jag upp till Stadshuset och fick prata med honom.

Jag är djupt tacksam för det. Ännu mer idag, när jag är lite äldre. Konstnärslönen är väldigt viktig för mig, det är min livlina.

□ **Anatolij Karpov**
■ **Ulf Andersson**

Milano 28 augusti 1975

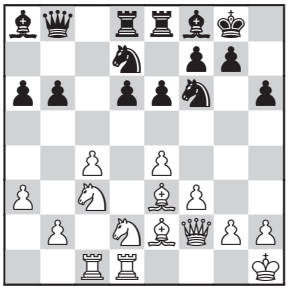

Det här var en tävling då jag inte var i bra form. Jag vann tre partier och förlorade fyra. Mot Karpov kunde jag lika gärna förlorat, men den dagen spelade jag riktigt bra. Jag var i hemsk tidsnöd och varken Karpov eller jag räknade med att jag skulle hålla så pass bra nivå i ställningen. Han ville försöka utnyttja min tid men jag gjorde bra drag.

24…d5

Man bryter gärna med d6-d5 i treraders. *(AS: En typställning där Ulf var en av pionjärerna, och som i en bok av Polugaevskij kallas för Andersson-varianten.)*

25.cxd5 exd5 26.exd5 Ld6 27.Sf1

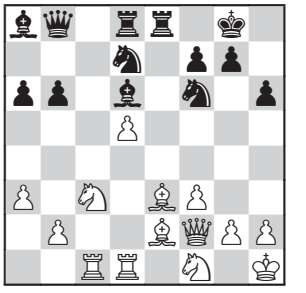

27…Txe3

Jag hade inte många minuter kvar nu. Karpov valde att spela 28.Sxe3, gör han 28.Dxe3 bör det mynna ut i remi, eftersom jag vinner tillbaka bonden med b5 och Sb6. Han chansade lite men jag höll en bra nivå efteråt.

Det hade han inte räknat med, och inte jag heller. Om jag hade haft mer tid kvar hade han förmodligen spelat 28.Dxe3, han förstod att det var farligt. Om jag hade varit vit hade jag tagit med damen utan att tänka. Jag gillar fortfarande att offra kvalitet.

28.Sxe3 Lxh2

Nu får jag så fina fält. Hela diagonalen! Jag får koordination med pjäserna också. Vit har väl också okej koordination, men den tappar han snabbt. Sen blir det en fantastisk ställning för mig. Jag kan bara förbättra och förbättra. Det blev Karpovs första förlust sedan han blev världsmästare.

Sekundant under VM-cyklerna

Ulf var som bäst rankad fyra i världen. Ändå fick han aldrig spela någon kandidatmatch. Den främsta anledningen är att han oftast inte deltog i zonturneringarna, utan istället var sekundant. Ett av Ulfs mest kända partier är faktiskt mellan Timman och Velimirovic, ett långt slutspel med flera avbrott. Ulf var Timmans sekundant och var flera gånger tvungen att förbättra den existerande slutspelsteorin, Averbakhs böcker, för att vinsten inte skulle ta mer än 50 drag.

□ **Jan Timman**
■ **Dragoljub Velimirovic**

Rio de Janeiro 1979

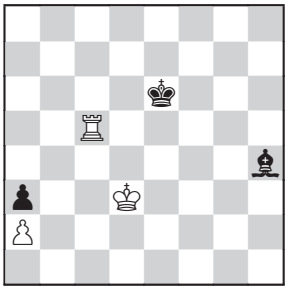

Detta är Timmans parti mot Velimirovic. Slutspelet var remi, när han var nere med kungen. Men sen gick han fel. Det dröjde många dagar innan de spelade, och jag höll på att fila på det här under dagarna. På kvällarna kollade jag tillsammans med Timman – vi analyserade alltid bra tillsammans. Som så kallad god sekundant måste man göra det tillsammans. Det var väldigt nära remi, farligt med 50-dragsregeln. Velimirovic gjorde inte det bästa men det var spännande.

64…Lf6 65.Tc6+ Ke7 66.Ke4 Lb2 67.Kd5 Kf7 68.Te6 Kg7?

Nu kommer svarts kung fel. *(AS: Vit har matt i 56 drag enligt tablebase. På vägen kommer a3-bonden att slås men det är ändå inte så goda marginaler för att klara 50-dragsregeln. På de följande dragen har jag satt utropstecken när vit spelar det drag som snabbast leder till matt.)*

69.Ke4! Kf7 70.Kf5! Kf8 71.Kg6! Lc3 72.Ta6! Lb2 73.Ta7! Ke8 74.Kf5! Kf8 75.Ke6! Kg8 76.Tf7! Lc3 77.Tf3 Lb2 78.Ke7! Kh7 79.Tg3! Kh6 80.Kd6! Kh5 81.Kc5! Kh4 82.Tg8! Le5 83.Kd5 Lb2 84.Kc4! Lf6 85.Tg6! Lg5 86.Kd3 Lc1 87.Ke4! Lb2 88.Kf5 Kh5 89.Td6! Kh4 90.Td3! Lc1 91.Tc3 Lb2 92.Te3! Lc1 93.Te1! Ld2 94.Th1+! Kg3 95.Td1! Lb4 96.Td3+! Kf2 97.Ke4! Ke2 98.Kd4! Lc5+ 99.Kc4! Le7 100. Th3! Ld6 101.Kb3 Lf8 102.Th8! Ld6 103.Ta8! uppg.

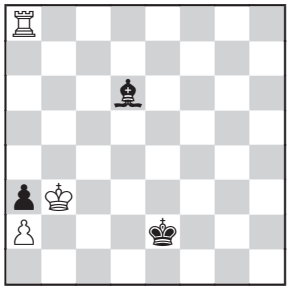

Eftersom 103…Kd3 förlorar löparen kan vit slå på a3 i nästa drag.

”

Timman är den förste jag var sekundant åt, både i interzonturneringar och kandidatmatcher. Honom sekunderade jag många gånger. Och så tänkte jag, om Timman vill att jag ska vara sekundant, då spelar jag inte själv i zonturneringarna. Senare sekunderade jag även Mecking och Spasskij. Med Spasskij höll vi på mer med tennis än med schack! Efter att ha varit sekundant åt honom blev jag riktigt bra tränad, så i nästa tävling hade jag mycket krafter och vann. Och så har jag sekunderat Seirawan, en gång när Timman frågade för sent.

Visst skulle jag velat gå vidare i VM, men jag var egentligen inte så intresserad. Jag var intresserad av mina vanliga turneringar – Tilburg, Wijk aan Zee – för mig var sådana tävlingar lika viktiga som den här kvalificeringshistorian.

Men jag var med några gånger. I början på 1975 kom jag delad tvåa i Zonturnerigen, vann särspelet i Arboga och kvalificerade mig till Interzonturneringen i Biel 1976. Det var när jag bodde på Kuba. I Biel var jag på väg att vinna ett par, tre partier i början, men alla blev remier.

1982 kom jag in på ranking till Interzonturneringen i Moskva. Då var jag ganska nära att gå vidare. Även 1985 fick jag en gratisplats, också i Biel. Jag hade Short på fall där. Och Quinteros var totalt utspelad. Vi bägge, speciellt jag, satt bara och darrade. Och Seirawan var jag nära att slå. Det var sorgligt, jag led mycket då. Bollen gick alltid utanför, eller över. Sen blev det bra remier hela vägen. När det var tre ronder kvar, och inte längre någon teoretisk chans att gå vidare, då vann jag två partier.

1992 fick jag möjlighet att delta i en öppen Interzonturnering. Då hade jag ingen lust. Jag var van vid slutna turneringar, så det var ointressant för mig. Hade det varit idag hade jag sagt ja på en gång.

I Las Vegas 1997 var jag med i en sådan utslagningstävling. Då mötte jag Larry Christiansen. Det blev särspel och både han och jag var helt slut. Det var det mest dramatiska särspelet av alla och många spelare följde det.

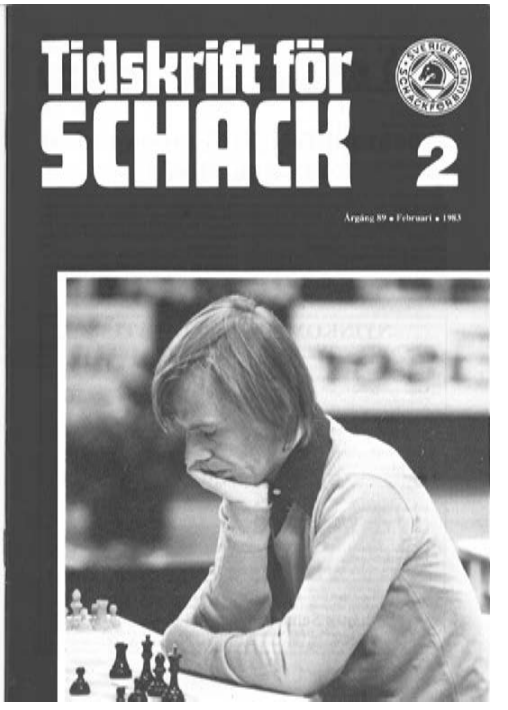

Tidskrift för Schack, nummer 2/1983.

Vi fick avsluta med fem blixtpartier, där varje kunde vara helt avgörande. Domaren tog som tur var aldrig fram någon armageddon. Jag var nära att bara ge upp, av nervpressen. När som helst. Men sen vann jag. En sådan match får jag aldrig igen. I andra omgången mötte jag Milov och vann första partiet. I andra partiet hade jag inga problem och förlorade totalt onödigt. I första snabbschacket vann jag igen och fick sen upp en ställning som är omöjlig att förlora. Tills jag ställer den viktigaste bonden i slag.

Världsetta i korrschack

1994 ställde Ulf upp i sin första korrschackturnering. Han brydde sig inte om motståndet utan ville bara ”flytta lite pjäser, skicka lite drag”. SSKK sörjde dock för att det blev starkast möjliga turnering. Många av motståndarna använde dator för att analysera, medan Ulf satt på café och ”plockade lite med pjäserna på fickschacket”. Den unika schackförståelsen segrade, och Ulf blev sedermera världsetta i korrschack.

□ **Gert Timmerman**
■ **Ulf Andersson**
🕮 *Sicilianskt (B81)*

Norges PSF 50 år, 1994

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 e6 6.g4 h6 7.h4 Sc6 8.Tg1

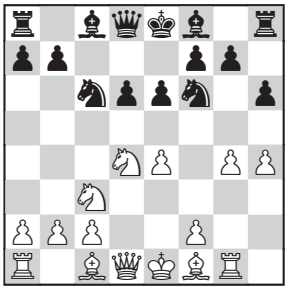

8…d5
Mot Keresangreppet brukade jag svara med 8…h5 i närschack. Jag var med i en tävling där Karpov slog ner Spasskij efter att Spasskij spelat 8…d5. Men jag tänkte att om Spasskij spelar det här, då måste det vara okej. Hans intuition litar jag på. Det är så här man ska bemöta g4.
9.Lb5 Ld7 10.exd5 Sxd5 11.Sxd5 exd5 12.Le3 Le7 13.Dd2 0–0
Spasskij slog på h4, 13…Lxh4, vilket var förfelat. Jag fann, tyckte jag, förstärkningar. Jag utarbetade allting i minsta detalj. Full kontroll på allt.
14.Sf5
14.Sf5, det var draget jag var rädd för, men då var allt forcerat de närmsta dragen.

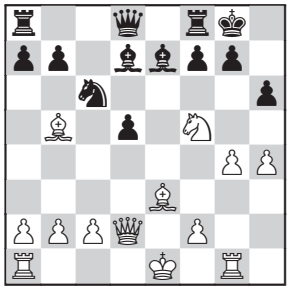

14…d4! 15.Lxh6 Lb4 16.c3 dxc3 17.bxc3 Se5 18.Le2 Te8 19.Kf1 Lf8
Jag är bonde under men har stödjepunkt på c6, han har osäker kung. Att bonden på h6 är borta gör inte så mycket, det är bara gratis luft. Alltid minst remi, tänkte jag. Man kan enkelt göra remi. Men så fick jag lite press, han lyckades inte lösa sina problem och så började jag sikta efter mera.

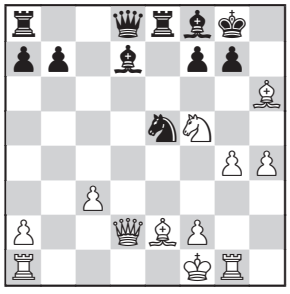

20.Lf4 Da5 21.Tg3 Tad8 22.Sd4 La4 23.h5 Sc6 24.Le3 Sxd4 25.Lxd4 Te4 26.Db2 Lc5 27.Tb1 Lxd4 28.cxd4 Lc6 29.Td1 Tf4 30.d5 Txd5 31.Tgd3 Dc5 32.f3 Txd3 33.Txd3 Dg5

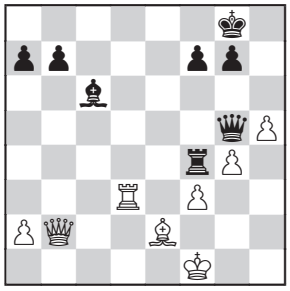

34.Ke1 Tc4 35.Kf2 Dh4+ 36.Ke3 Tc5 37.Td1 Dg3 38.Td8+ Kh7 39.Ld3+ f5 40.Dd4 Dxf3+ 41.Kd2 Dg2+ 42.Ke3 Dg3+ 43.Kd2 Dh2+ 44.Le2 Te5 45.Dc4 Lf3 46.Dg8+ Kh6 47.Dh8+ Kg5 48.Dxg7+ Kh4 49.Df6+ Kh3 50.uppg.

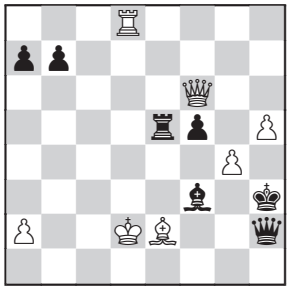

Det är ett av de partier jag är mest nöjd med. Partiet avgjorde turneringen – jag vann någon poäng före honom.

”

När Norges korrschackförbund firade 50 år blev jag inbjuden till en turnering. Jag tyckte att korrschack verkade intressant, så jag tackade ja. Det jag ville göra i korrschacket var att spela utan nervpress. Jag spelade flera nya öppningar bara för att få analysera lite annorlunda saker. Det var det jag ville göra – analysera. Och med mycket tid vågar man spela öppningar man inte spelar normalt, för med mycket tid kan man lösa all taktik. Mitt mål var att inte förlora något av de fjorton partierna. Men jag kände också viss press – vad skulle folk tro om stormästarna om jag inte gjorde bra ifrån mig? Det gick långt över förväntan. Mina motståndare gjorde positionella misstag som jag aldrig hade kunnat tro att de skulle göra. Och flera sådana misstag gjorde deras ställningar farliga och jag vann många partier.

Sen var det olympiad. Jag tänkte egentligen inte spela men de övertalade mig från korrschackförbundet. Så okej.

Korrschackspartierna blev min själ. Det blev det viktigaste för mig. Om man skulle kunna spela som Thomas Franzén – fem minuter per drag – så vore det bra, men det kan jag inte. I ett parti mot en österrikare, nej – jag tror han var polack – så skulle jag välja om jag ville spela Tc8 eller Dc7 först i en siciliansk uppställning. Jag ville verkligen se vad som var bäst, för att kanske få något initiativ. Jag var på semester på Mallorca då med min fru. Jag analyserade fem timmar varje dag i två veckor. Varje detalj. Nu kanske ni kan förstå hur mycket kraft jag la ner på det, men det var ingen skillnad mellan dragen, visade det sig. Det var ett intressant parti. Han bjöd remi. Jag minns det, jag var på turnering med Timman då och kände att jag kanske kunde få lite press, så jag nobbade. Sen när jag kom hem och analyserade det ordentligt såg jag att det inte gick att göra något. Så jag bjöd remi bara ett drag senare. Men han var sur för att jag nobbat, så han spelade vidare några drag men sen bjöd han igen. Då tog jag direkt.

Jag analyserade dygnet runt i åtta år. Här är sängen, här är fickschacket – där ligger min fru, men vem är det? Ungefär så var det. Jag var helt besatt.

I ett parti stod jag lite sämre, han kunde välja om han ville gå in i ett damslutspel, ett tornslutspel eller ett slutspel med två torn mot dam. I tornslutspelet hade han merbonde men jag hade en avlägsen fribonde som skulle rädda remi. Han valde damslutspelet och jag lyckades rädda remi där. Men det var ett obehagligt halvår. Då mådde jag inte bra.

Till sist spelade jag en turnering där jag blev inbjuden av Joop van Oosterom. Där fick jag lite villkor. Men det var en e-mailturnering och det var mycket sämre för mig. Normalt var postgången kanske 1-2 veckor åt varje håll och jag behövde all den tiden. Jag analyserade ju dygnet runt. Nu fick man bara tre dagar per drag. Jag hade initiativ i sju-åtta partier men vann inte ett enda. Och jag förlorade ett. Det var en helt säker ställning, vinst eller remi – det visste jag. Alltid minst remi. Men så sjabblade jag och förlorade. Om det hade varit i skolan hade lärarinnan slagit mig med linjalen på fingrarna. Det var svagt av mig.

Jag har aldrig sparat några anteckningar. Jag vet att när jag analyserade med Nunn så skrev han alltid upp allting. Nu kan han skriva en massa böcker. Jag har inget sparat, förutom små svarta anteckningsböcker från korrschacket med dragen, tiden och sådant.

Spelar inte för att vinna

1973 fick Ulf frågan om vad som var viktigast för honom, skapandet eller poängskörden. Han svarade: ”Schackspelet är mitt yrke, därför måste jag tänka på turneringsresultatet. Men schacket är också min kärlek… i grund och botten är båda dessa saker förenade med varandra; utan schackligt skapande uppnår man inga bra resultat.”

Och det är tydligt att det inte är poängen som drivit honom. Som när han var nära att gå vidare från Interzonturneringen 1982, men tog remi mot Kasparov i en mycket lovande ställning. Eller när han bjöd remi i en vinstställning för att skona motståndaren. Ulf har alltid varit en av de schackspelare som spelat mest, och som Bent Larsen påpekade redan 1974, ”det hade han tämligen säkert gjort även om det inte funnits penningpriser”.

På senare år har Ulf ofta brutit turneringar, för att han känt för stor nervpress. Som sommarpratare i Sveriges Radio Västmanland ifjol sa han: ”Man kan ju tycka att en person med 40 års erfarenhet som proffs borde vara kolugn. Så är det inte för mig.”

”

Huvudsaken för mig har alltid varit att jag gör bra drag. Jag räknar alltid med att motståndaren ska spela bra, men är mer orolig för om jag själv ska sjabbla. Det värsta som finns är att förlora. Jag bryr mig inte om det blir remi eller om jag vinner. Jag är glad och nöjd om jag spelar bra. Spelar motståndaren bra – då blir det remi, och det stör mig inte. Spelar jag bra, då vet jag att jag inte förlorar. Förlorar jag har jag inte spelat tillräckligt bra, de feldragen svider mycket.

Därför kanske jag försöker spela lite lättare schack. När jag var yngre spelade jag aggressivare och 1.e4. Men det mattades av när jag var 20-21 år. Då övergick jag till 1.Sf3 och 1.c4. I regel har det varit att motståndaren har fått bjuda upp till dans – men då har jag dansat med nöje! Jag är gärna i krig, men jag tar inte första steget. Det är en stilfråga, Kasparov har t.ex. ett helt annat temperament. Men man måste känna. Jag kan se något som rött även om Kasparov säger att det är grönt.

Det var korrschacket som förstörde mina nerver. Vad säger man, jag gick in i väggen. Att sluta med korrschack var mitt livs bästa beslut. Det är först nu flera år senare som jag börjar återhämta mig, men det dröjer nog några år till.

Idag behöver jag ta en paus kanske var tredje dag. Efter långa partier är jag helt slut. Man måste må okej vid brädet. Då säger jag till arrangören att jag behöver ta en ledig dag. Oftast försöker jag säga till innan lottningen kommer, men ibland blir det efter. En gång i Spanien blev jag lottad mot en spelare men jag ville inte spela, så jag stod över. Några dagar senare blev jag lottad mot honom igen, och då tänkte jag, nu behöver jag också vila. Han fick två gratispoäng men vi slutade ändå på samma poäng.

Om några år hoppas jag att jag har kraft att spela alla partierna. Jag funderar på att spela Aeroflot Open, men jag vill inte göra det förrän jag är redo att spela alla ronder.

Det är därför så många schackspelare röker, för att stilla nerverna. Eller dricker. Jag gillar istället att ta ledigt, gå ut och höra på fåglarna och bara se naturen. Jag behöver vila upp mig. Det har med åldern att göra också, nu när jag är lite äldre.

□ **Ulf Andersson**

■ **Garri Kasparov**

📖 *Kungsindiskt (E95)*

Interzonturneringen i Moskva 1982

1.Sf3 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 d6 5.d4 0–0 6.Le2 Sbd7 7.0–0 e5 8.Te1 h6 9.Dc2 Sh7 10.dxe5 dxe5 11.Le3 Te8 12.Tad1 Shf8 13.c5 Se6

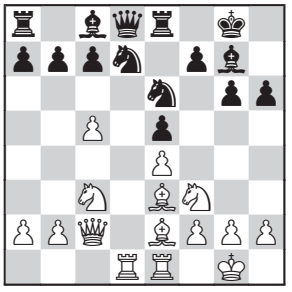

14.c6 bxc6

Kasparov spelade bra i den här tävlingen, men inte i partiet mot mig. Häromkring fick jag ett remierbjudande, men självklart tackade jag nej. Han skulle få kämpa för remin. Och Kasparov kämpade bra.

15.Sa4 g5 16.Dxc6 Tb8 17.h3 h5 18.Dc1 g4 19.hxg4 hxg4 20.Sh2 g3 21.fxg3 Sd4 22.Lc4 Sb6 23.Sxb6 Txb6 24.Sf3 Le6 25.Lxd4 exd4 26.e5 c5 27.Lxe6 Tbxe6 28.Dxc5 d3

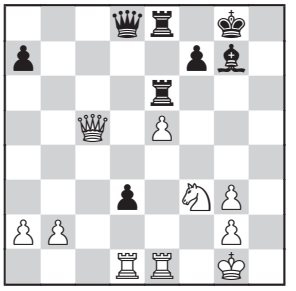

Så bjöd han remi igen. Jag står bra, men det kan kanske mynna ut i remi. Jag satt och tänkte, och tiden gick lite. Då tog jag. Ingen mer nervpress. Skönt. Det var okej, jag behöll min position. Kasparov var väldigt nöjd, det märkte jag. Och han vann tävlingen i stor stil. Jag var nära, vi var en grupp på fem eller kanske sex spelare som låg tvåa till och med sjua. Det var två som gick vidare. Jag mötte Tal i sista och bjöd remi efter 10 eller 15 drag. Han tänkte ett tag, och så tog han det. Beliavsky vann sitt sista parti och kom tvåa.

FOTO: Calle Erlandsson

Lika aktiv idag

FOTO: Axel Smith

”

Nu bor jag både i Arboga och hos min väninna i Düsseldorf. Hon är kvinnlig stormästare och en stark spelare. Nu har hon inte tid för schack, hon är lärarinna, men senare hoppas hon kunna börja spela lite mer.

För fyra år sedan skaffade jag en dator. Det var ett riktigt bra köp. Nu när jag inte längre möter de allra bästa spelarna kan det vara bra att se lite partier från mina motståndare. Det är min väninna i Tyskland som lägger in partier till mig och så – tekniken förstår jag mig inte på. Jag var nog lite av den sista mohikanen med tanke på att jag inte skaffade dator tidigare.

Jag fick lära mig att börja spela öppna turneringar lite smått ett par år efter 1990 – det var då jag kom utanför den inre cirkeln. Det är mycket svårare att vinna priser där. Man kan ha ett bra resultat men ändå inte komma på prisplats. Det är svårt för proffsen, men jag skulle inte vilja ändra på mitt liv.

Jag brukar inte få villkor längre. Hade det inte varit för Ryanair hade jag inte kunnat spela så mycket som jag gör. De resorna tar dock ofta hela dagen. Det tar lång tid att ta sig till och från flygplatserna och så går flygen på konstiga tider. Men det är sådant man får ta om det ska bli billigt.

Kortchnoi är unik. Han är min favorit. När alla andra blir knockout fortsätter han. Och jag tror ändå inte han är någon speciell idrottsman. Precis som Kortchnoi kommer jag att fortsätta att spela – det tänker jag göra tills jag stupar. Nuförtiden spelar jag en del snabbschack också. Jag vann det första Europamästerskapet i snabbschack 1997. Och som veteran har jag lite mer urval, det ser jag bara som en fördel. Men jag skulle hellre vara tjugo år yngre om jag fick välja.

IM-norm för de Verdier i Tjeckien

De senaste åren har Sveriges Schackförbund arrangerat sommarresor bland annat till Czech Open i Pardubice. I år krockade dock tävlingen med Schack-SM, vilket innebar ett betydligt mer blygsamt svenskt deltagande. Åtta svenskar stod på startlinjen i A-turneringen, med Daniel Semcesen, Axel Smith och Ralf Åkesson som högst rankade.

Alla tre slutade på 5½/9 och en delad 35:e-plats, ett hyggligt, men knappast anmärkningsvärt resultat för någon av dem. På samma poäng slutade Michael de Verdier, och för honom var prestationen däremot en framgång. Han säkrade nämligen en IM-norm efter att ha gått obesegrad genom turneringen där han bland annat mötte två stormästare.

□ **Michael de Verdier**
■ **Pavel Simacek**
🕮 *Engelskt (A10)*

Kommentarer av Michael de Verdier

Förutsättningarna inför sista ronden var glasklara: vinst krävdes för en IM-inteckning. När man måste vinna kan det vara svårt att välja strategi. Ska man kasta fram allt och hoppas på ett snabbt avgörande, eller ta det lite mer försiktigt och hoppas kunna ta tillvara på sina chanser i ett långt parti?

1.Sf3 c5 2.c4 Sc6 3.Sc3 g6 4.g3 Lg7 5.Lg2 e5 6.0–0 Sge7 7.a3 d6 8.b4

Ett intressant bondeoffer.

8…Le6

Efter 8…cxb4 9.axb4 Sxb4 10.La3 har vit tillräckligt med kompensation, enligt teorin.

9.Sg5

Vit kan inte gardera c4-bonden med 9.d3 på grund av 9…e4, och vit förlorar material.

9…Lxc4 10.d3 e4

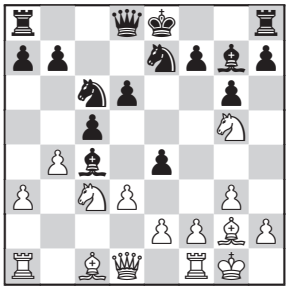

En nyhet enligt min databas. I Elitserien i våras spelades 10…Le6 mellan Carlhammar och Landgren. Vit fick bra kompensation efter 11.Sxe6 fxe6 12.bxc5 dxc5 13.Tb1 , och vann också partiet till slut.

11.Lb2

11.dxc4 Lxc3 12.Tb1 var ett bra alternativ. Om vit får tillbaka sin bonde på e4 eller b7 står man bättre tack vare löparparet.

11…exd3 12.exd3 Le6 13.Sxe6 fxe6 14.Te1 Dd7 15.bxc5 dxc5 16.Lh3 Sf5

Svart har en merbonde, och ett jättefint fält på d4 för en av sina springare. Nu behöver han bara sätta kungen i säkerhet. Detta måste vit sätta stopp för, kosta vad det kosta vill.

17.Se4 Lxb2

Svart måste mer eller mindre anta offret.

18.Sxc5 Dd5

Simacek räknade länge på 18… Df7 19.Sxe6 (19.Tb1!? förtjänar också uppmärksamhet.) 19… Se5, men förkastade det på grund av 20.Lxf5 gxf5 21.d4 Lxa1 22.Txe5. Vit är ett torn under, men hotar att vinna tillbaka en pjäs på a1, och dessutom att vinna damen med en avdragare. Svarts kung fastnar i centrum.

19.Sxe6 Kd7 20.Lg2 Db5

Damen måste ta bort b3-rutan från sin vita kollega.

21.Tb1 Tae8 22.Te2

Gång på gång visar sig vits ställning ha tillräckliga resurser för att behålla initiativet. Nu faller b7-bonden med schack.

22…Txe6 23.Texb2 Da6 24.Txb7+ Ke8

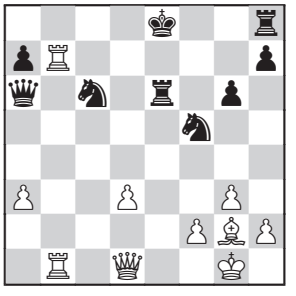

25.Db3?

25.Tb8+ var mycket lättare.

25…Sa5?

25…Sd8 var svarts sista chans att försvara sig. Efter 26.Dc3 Tf8 27.Txh7 ser dock vit ut att ha bra med kompensation för sitt nu marginella materiella underläge.

26.Dc3 Sxb7 27.Txb7

Vit hotar både matt på c8 och tornet på h8.

27…Dxb7 28.Dxh8+ uppg.

Svenskar i hetluften i Sigemanturneringen

Text: Axel Smith Foto: Calle Erlandsson

Startfältet i årets Sigemanturnering var ett av de starkaste någonsin. 17-årige filippinaren Wesley So sågs för ett par år sedan som en av de allra största talangerna och ligger nu strax under 2700 i elo. Numera har han Toronto som bas. Den ett år yngre Anish Giri bor i Holland, men efter att ha tillbringat sin uppväxt i Ryssland och Japan med en nepalesisk far och en rysk mor talar han sex språk och får snarast räknas som världsmedborgare. I C-gruppen i Corus 2009 vann So före Giri, men 2010 var det Giri som vann B-gruppen. Han gjorde sedan en stark debut i A-gruppen 2011 och räknas allmänt som nästa spelare som är redo att ta steget in i den yttersta världstoppen. Den har turneringens affischnamn Alexei Shirov tillhört sedan länge. Av svenskarna återkom Nils Grandelius och hemmaklubbens Jonny Hector sedan förra årets turnering, medan Hans Tikkanen gjorde Sigemandebut.

Hans hade bara förlorat ett parti sedan den 2 januari och kom direkt från ett kanonresultat i Fynsmesterskapet. Han hade dock aldrig spelat en turnering som var tillnärmelsevis så stark som Sigemanturneringen. Frågan var framförallt om Hans öppningar skulle räcka till – även på lägre nivå har de ofta setts som lite skakiga. Starten blev den bästa tänkbara – i första ronden hade han förberett en ny variant mot Nils, som inte anade faran utan stack huvudet rakt in i lejongapet. Bettet var skoningslöst.

So hade dragit startnummer ett, dubbelvit, vid lottningen. I det första av dessa partier hade han spelat en försiktig remi mot Giri, men i andra ronden var han ute efter mer.

□ **Wesley So**
■ **Alexei Shirov**

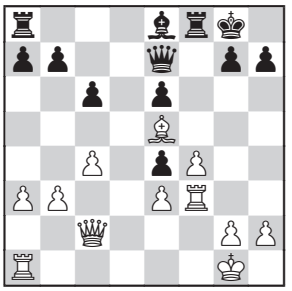

21.Tff1!
Vit kan ta bonden med 21.Dxe4 men efter 21…Lg6 22.Dd4 Tfd8 23.Db2 Td3 har svart fått kontroll över d-linjen som kompensation, vilket gör det svårt för vit att dra nytta av merbonden.
21…Lg6
Tack vare att So lämnade kvar bonden på e4 är svarts löpare dömd till ett parti bakom lås och bom. Vits löpare är å andra sidan orörbar både på e5 och på d6.
22.c5 Tfd8 23.Ld6
Stänger d-linjen, för att i lugn och ro kunna dubblera innan linjen åter öppnas. So har total kontroll över händelserna.
23…Df7 24.Tad1 Lf5 25.Td4 Td7 26.h3 h5 27.Tfd1 Dg6 28.Kh2 h4 29.Df2 Dh5 30.T1d2

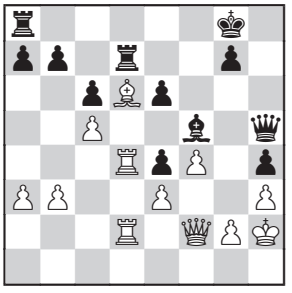

Ställer tornet på ett svart, garderat fält.
30…Kh7?
30…Tad8 var nödvändigt, för att hindra vit från att ta kontroll över d-linjen. Vit har ändå goda vinstchanser här. Vinstplanen är att ta terräng på damflygeln och i och med det skapa en svaghet i svarts ställning.
31.Le5! Tf7
Svarts mest naturliga drag vore 31…Td5 men efter 32.Tb4 förlorar Shirov antingen b7- eller h4-bonden.
32.Td7 Taf8 33.T2d6 Kg8 34.Txf7 Txf7 35.Td8+ Kh7
Att byta torn med 35…Tf8 36.Dd2 Txd8 37.Dxd8+ Kh7 ger inte Shirov något hopp om remi. Efter 38.De7 har svart svagheter på g7, h4 och b7.
36.a4 a6

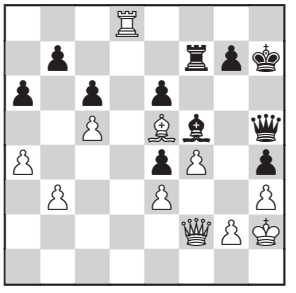

I kommentatorsrummet slog Stellan Brynell fast att vits bästa vinstplan var att gå över med kungen till b6. Det kan verka otroligt, men det finns faktiskt inget försvar för svart. Tornet måste stanna på sjunde raden, damen måste försvara h4-bonden och löparen går ingenstans. Efter Kb6 kommer Tb8 och Txb7. Fantastiskt.
37.De1
Med damen på f2 kan svart ha trix som Dxe5. I princip står vits dam därför bäst på e1, men just nu hindrar den kungens marsch. Men vad gör det, när vit har all tid i världen?
37…Lg6 38.Kg1 Lf5 39.Df2
Tillbaka igen.
39…Lg6 40.Kf1 Tf5 41.Ke1 Le8
Shirov har insett det hopplösa i sin ställning och hoppas kunna rädda sig med ett kvalitetsoffer på e5. Nu blir hans pjäser dock okoordinerade och So kan vinna b7-bonden utan kungsmarschen till b6.
42.Dd2 Dg6 43.Tb8 Dg3+ 44.Df2 Lh5 45.Txb7 Tf7 46.Dxg3 hxg3 47.Tb6
So byter naturligtvis inte torn. Resten är enkelt.
47…Td7 48.Ld6 e5 49.fxe5 Tf7 50.e6 Tf2 51.Lxg3 Txg2 52.Lf4 g5 53.Kf1 Tc2 54.Lxg5 Txc5 55.h4 Kg6 56.e7 Kf5 57.Tb8 Te5 58.Tf8+ Kg4 59.Kg2 uppg.

En av Hans främsta styrkor har varit att hitta resurser i ställningar som alla andra ser som hopplösa. Mot Jonny Hector fick han visa upp denna egenskap vid ett par tillfällen och lyckades rädda remi. Jonny var sedan ytterst nära att vinna även i nästa rond, denna gång mot Nils.

□ **Nils Grandelius**
■ **Jonny Hector**

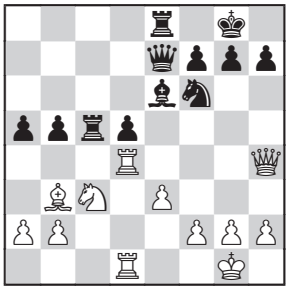

Nils hade förberett sig bra,

fått upp en ytterst behaglig ställning men blev för bekväm. Efter 24 drag var han taktiskt ouppmärksam.

24.a3?

Vit kan inte slå på d5 eftersom 24.Sxd5 Lxd5 25.Lxd5 Txd5 26.Txd5 Sxd5 hotar damen på h4 och 27.Dxe7 Sxe7 suger ut springaren från d5. Ett drag som 24.Df4 hotar dock bonden med fortsatt behaglig ställning.

24…Txc3!

Nils första tanke när Jonny slog på c3 var: "Jaha, jag får en kvalitet men svaga bönder på a3 och c3". Först efter…

25.bxc3 Dxa3

…insåg han att båda de svaga bönderna omedelbart faller. Ställningen ser hemsk ut för vit, men är faktiskt inte helt förlorad.

När Nils räddat remi efter sju timmar och 101 drag var han så glad att han ställde upp kungarna på e4 och d5, som om han hade vunnit.

Även i nästa rond hade Jonny en mycket bra ställning, denna gång mot Giri, men missade chansen och fick försvara ett slutspel till drag 111 innan remin var i hamn. Rondens överraskning stod Nils för, i ett parti som är en bra illustration av modernt schack.

□ **Wesley So**
■ **Nils Grandelius**
🕮 *Nimzoindiskt (E35)*

1.c4 e6 2.Sc3 Sf6 3.d4 Lb4 4.Dc2 d5

På den nivå Nils befinner sig blir förberedelserna jagade i varje parti, och för att inte bli

Nils Grandelius

upphunnen måste man springa än åt det ena, än åt det andra hållet. Det har gjort dagens spelare väldigt allroundkunniga. När Hans överraskade med 4.Dc2 i den första ronden kunde jag inte för mitt liv förstå varför Nils inte svarade med 4…d5. Att bemöta en överraskning med en överraskning är den bästa start man kan få på ett parti. Med facit i hand blev det dock inte helt fel att spara på den överraskningen…

5.cxd5

5.a3 är en annan huvudvariant.

5…exd5 6.Lg5 c5 7.dxc5 h6 8.Lh4 g5 9.Lg3 Se4

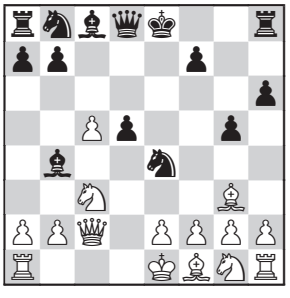

Svart har försvagat sin kungsställning men fått viss press på springaren på c3. Svart är dock temporärt en bonde under, och har en potentiellt svag isolerad bonde på d5. Logiskt tycker jag vits ställning ser bättre ut, men schack är ett konkret spel och går det, ja, då går det. Nu följer spelarna sina förberedelser de närmsta dragen.

10.e3 Da5 11.Sge2 Lf5 12.Le5 0–0 13.Sd4 Te8 14.Lxb8 Sxc3 15.Sxf5 Se4+ 16.Kd1 Taxb8

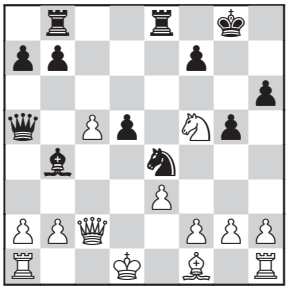

Det har funnits många alternativ på vägen, t.ex. 10.Lxb8, 10…

Sc6 och 12.Lxb8. Framförallt hade svart flera alternativ i det trettonde draget. Det draget Nils spelar är inte det som hålls som starkast av teorin, och var inte heller det So analyserat mest.

17.Sxh6+?!

Först nu lämnar spelarna känd mark. 17.Ld3 spelades i Maiorov - A.Zjigalko 2009, där svart höll remi.

17…Kf8!

So hade räknat med 17…Kg7, men det finns ingen anledning att hjälpa vits springare tillbaka in i centrum.

18.Ld3 Tbc8 19.De2 Txc5

Nu avvek Nils omedvetet från sina förberedelser. Vem som helst med en dator kan se att 19…Da4+ är starkast. Poängen är att vit inte får tid till Dh5 utan att tillåta Sxf2+ med gaffel.

20.Dh5!

Nu går detta, eftersom matthotet gör att svart inte hinner slå på f2.

20…Da4+

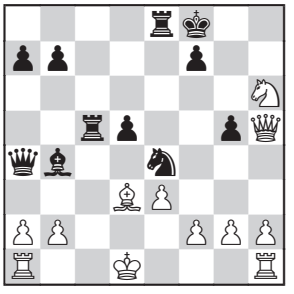

21.b3?

Intuitivt vill man inte spela 21.Ke2 Tc2+ 22.Kf1 Txf2+ 23.Kg1 eftersom svart jagar in vits kung framför tornet och dessutom garderar f7 med tempo. So är nog inte den som litar på sådana intuitioner och hade säkert kunnat räkna fram att kungen är än mer osäker i centrum. Nu var han dock en timme efter på klockan och tvungen att spela relativt snabbt. Just ett försprång på klockan är en av de viktigaste fördelarna med att överraska i öppningen.

21…Dd7 22.Ke2

Nu hotar vit f2-f3.

22…De6!

Partidraget stoppar f2-f3 då e3-bonden blir för svag (Sg3+) och förbereder dessutom Kg7 med pjäsvinst, och Df6 med dubbelhot (bonden på f2 och fältet på b2). Ett drag med många syften! Vit har inget försvar.

23.Tac1 Df6 24.Sg4 Db2+ 25.Kf3

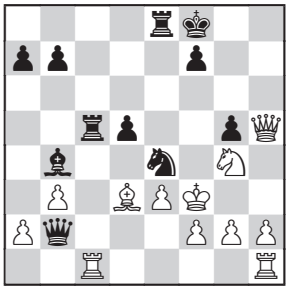

25…Te6!

Efter 25…Txc1 får vit endast ett par schackar, men det var inte något Nils behövde tillåta.

26.Txc5 Tf6+! 27.Sxf6 Dxf6+ 28.Kg4 De6+ 29.Kf3 Df5+ 30.Ke2 Dxf2+ 31.Kd1 Dd2 matt

Hyggligt av So att tillåta matten. I efteranalysen var han en utmärkt förlorare, och ärlig med vilka drag han sett och inte sett. Med en sådan ödmjuk attityd kommer det helt säkert att gå bra för honom!

I sista ronden satsade Jonny, som varit så nära att vinna de senaste tre partierna, allt. Vi kommer in i partiet i det 19:e draget.

□ **Jonny Hector**
■ **Wesley So**

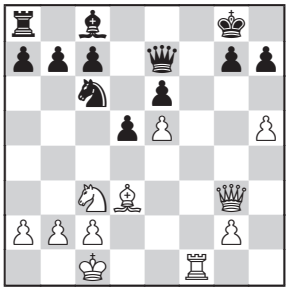

Jonny har offrat en bonde men har bättre utveckling och ett angreppsmål i svarts kung. Nu gäller det att komma vidare.

19.Lg6!?

Det hotar nu Tf7.

19…hxg6!

I kommentatorsrummet kom detta drag knappt på tal, men So är inte rädd. 19…hxg6 är det klart bästa draget. 19…Ld7 20.Tf7 Dd8 21.h6 vinner för vit. Om So försöker försvara f7-punkten stöter han på andra problem: 19…Sd8 20.Sb5! Ld7 21.Sd6!! och svarts dam är fångad om han slår på d6. Efter 21…hxg6 22.hxg6 cxd6 23.exd6 De8 24.Dg5 finns det inget bra försvar mot Dh5 följt av Dh7 matt.

20.hxg6 Sd4!

Inte 20…Ld7? 21.Th1 Le8 22.Th8+! Kxh8 23.Dh2+ Kg8 24.Dh7+ Kf8 25.Dh8 matt

21.Tf7 Dd8

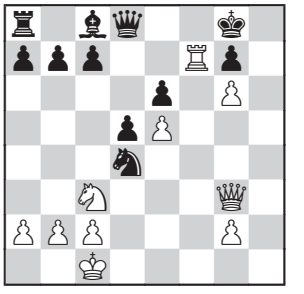

kommen
PwC
ammans
erkligar vi
visioner
SANDVIK
M Hans Tikkanen 2560
GM Nils Grandelius 2541

SANDVIK
GM Wesley So 2667
GM Anish Giri 2687

22.Df4?
Det mest naturliga var 22.Dg4 Sf5 23.Dh5. Här tyckte både So och Jonny att svart stod bättre i slutspelet efter 23…Dh4 (Sos bästa försvar är istället 23…Sh6 24.g4 De8 och nu kan vit fortsätta angreppet med 25.Txc7 eller 25.Tf6!?) 24.Txf5 (Vit har dock en fantastisk kombination: 24.Dh7+!! Dxh7 25.Tf8+ Kxf8 26.gxh7 och svarts extra löpare och torn kan inte försvara mot 27.h8D. Vit vinner.) 24…Dxh5 25.Txh5 Ld7.
22…Sf5 23.g4 Sh4
Nu finns det bara en väg vidare för Jonny, men So har allt under kontroll.
24.Txg7+ Kxg7 25.Df7+ Kh6 26.Dh7+ Kg5 27.Dh5+ Kf4 28.Se2+ Ke3 29.g5 Sf3 30.Kd1 Dxg5 31.Dh7 Kf2! 32.uppg.

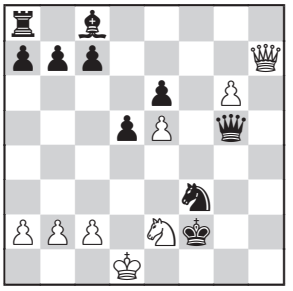

Kungen förtjänade att få avgöra partiet. So blev mattsatt i fjärde ronden, men fick inte själv sätta matt med Dd2 i nästa drag. Men ingen skugga över Jonny, vid brädet är han den schysstaste spelaren jag någonsin mött.

So var nöjd:
– Det var en trevlig turnering! Mina förberedelser i fjärde ronden (mot Nils, min anmärkning) var dåliga men jag är mycket nöjd med partierna mot Shirov och Hector. Jag vinner sällan i sista ronden, så därför var det skönt för mig att vinna här.

So har varit på träningsläger på Mallorca med ingen mindre än Magnus Carlsen:
– Före träningen hade han sagt att det verkade som om jag bara tränat med en dator tidigare, men det var före vår träning. Magnus var trevlig, men han krossade mig i blixt. Det var nog mest jag som lärde mig av den träningen.

I sista ronden möttes de två ledarna, Tikkanen och Giri. När Giri överraskat i öppningen valde inte Hans den mest kritiska fortsättningen. I partiet uppstod en typställning där Hans har bonde mer, men svart alltid har tillräckligt med kompensation. Balansen blev aldrig rubbad och vid tidskontrollen slutade det med draguppprepning och remi. Efter partiet menade Giri att Hans var en ”terrible player” som inte gick in i det kritiska. Jag håller inte alls med, utan tycker att man har rätt att spela precis som man vill. Jag tror nog att Wesley So önskar att han hade varit lite mer försiktig mot Nils…

Det blev alltså en tredelad seger mellan Wesley So, Anish Giri och Hans Tikkanen. För Hans del var resultatet ett kvitto på att han klarade sig på en ännu högre nivå:
– Det är självklart en skillnad att möta spelare som är klart starkare än en själv. Jag valde att spela väldigt solitt eftersom det var första gången jag spelade på den här nivån. Uppenbarligen lönade det sig, även om det gjorde det svårare att lyckas med en målsättning jag hade, att vinna mot en av de utländska spelarna. De var nämligen i stort sett de tre bästa spelarna jag mött någonsin. De två andra målsättningarna var att bli bäste svensk och att komma på prisplats. Att klara två av tre var inte så illa!
– Öppningsmässigt var jag väldigt oförberedd, vilket kändes oseriöst, men jag hade spelat mycket strax innan och tyckte att jag inte hade så mycket att bevisa i öppningen. Det viktiga var att se att jag kunde spela tillräckligt bra, och den här gången gick det. Nästa starka tävling kommer jag förmodligen att vara betydligt bättre förberedd och då kan jag spela hårdare för att vinna.

SIGEMANTURNERINGEN 2011

			1	2	3	4	5	6	
1	GM Anish Giri	2687	–	½	½	½	1	½	3
	GM Wesley So	2667	½	–	½	1	0	1	3
	GM Hans Tikkanen	2560	½	½	–	½	1	½	3
4	GM Alexei Shirov	2709	½	0	½	–	½	1	2½
5	GM Nils Grandelius	2541	0	1	0	½	–	½	2
6	GM Jonny Hector	2585	½	0	½	0	½	–	1½

Dolda möjligheter i bondeslutspel

Av Ralf Åkesson

Dolda möjligheter i till synes enkla bondeslutspel kan vara fascinerande.

Från Påskturneringen i Norrköping kommer ett fint partislut som jag härmed vill rädda till eftervärlden.

□ **Martin Orell**
■ **Ingvar Gummesson**

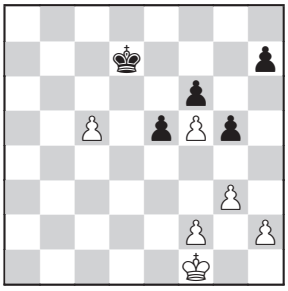

De senaste dragen var 34.Sd6-f5+ Sd4xf5 35.exf5 Ke7-d7. Efter kungsdraget ser svart ut att kunna plocka c5-bonden och därmed lätt hålla remi. Vitspelaren, en artonårig junior från Västerås SK, har dock sett intressanta möjligheter i bondeslutspelet.

36.h4!

Ett listigt drag som sätter myror i huvudet på svartspelaren, men det visar sig vara betydligt mer än så.Vit försöker öppna en andra front och det hotar 37.hxg5 varpå fribönderna marscherar i mål. Svart har tre tänkbara försvar, ett passivt och två aktiva. Man kan lätt tro att något av dem ska vara tillräckligt…

36…h6

Garderar g5. De viktiga alternativen är:

A) 36…gxh4 (Med förhoppningen 37.gxh4? varpå svart, vid behov, alltid kan stänga igen kungsflygeln med h7-h5.) 37.g4!! (En härlig idé som påminner om ett vackert gammalt parti Karpov-Kasparov från VM-matchen 1984, där det temporära bondeoffret banade väg för vits kung i ett slutspel med springare mot löpare.) 37…h6 (En kritisk men nödvändig tempoförlust eftersom 37…Kc6 38.g5! förlorar direkt) 38.Kg2 Kc6 39.Kh3 Kxc5 40.Kxh4 Kd4 41.Kh5 och vits kung avgör.

B) 36…g4 (Denna låsning verkar rimlig, t.ex. 37.Ke2 Kc6 38.f3 gxf3+ 39.Kxf3 Kxc5 40.g4 h6 med remi.) 37. f3!! Ett drag som kräver ett visst mod, men med lite tankekyla inser man snabbt att svart inte hinner få motchanser i tid. Det direkta och tematiska genombrottet är avgörande eftersom vit snabbt får två separerade fribönder som inte kan stoppas, t.ex. 37…gxf3 38.g4 h6 39.g5! fxg5 40.f6.

37.hxg5!

Inte 37.Ke2? gxh4 och svart klarar sig.

37…hxg5 38.Ke2

Ett vackert geometriskt vinstmotiv börjar framträda: Vits kung kan röra sig längs diagonalerna, antingen mot c4 eller mot h5.

38…Kc6

Eller 38…g4 39.Kd3 Kc6 40.Kc4 med trivial vinst.

39.Kf3

Poängen med bondebytet visar sig: Svart har inte h7-h5 för att stoppa vits kung.

39…Kxc5 40.Kg4 e4

Passivt försvar är omöjligt på grund av typiskt dragtvång, 40…Kd6 41.Kh5 Ke7 42.Kg6 med Kg6-g7 i beredskap.

41.Kh5 Kd5 42.Kg6 Ke5 43.g4!

Det avgörande dragtvånget.

43…Kf4 44.Kxf6 Kxg4 45.Kg6 Kf3 46.Kxg5

Även 46.f6 gick utmärkt men vit siktar på ett välbekant slutspel med dam mot e2-bonde.

46…Kxf2 47.f6 e3 48.f7 e2 49.f8D+ Ke1 50.Kg4 Kd2 51.Dd6+ Kc2 52.Dc5+ Kd1 53.Dd4+ Kc2 54.De3 Kd1 55.Dd3+ Ke1 56.Kf3 uppg.

Slutsatsen blir alltså att 36.h4! är ett vinstdrag. Instruktivt och vackert, tycker jag!

Limhamn vann Kadettallsvenskan

Limhamns SK blev svenska mästare för kadettlag 2011. När finalspelet avgjordes i Stockholm i augusti besegrade skåningarna SK Rockaden, Stockholm, med klara 5-1 i en ren final i sista ronden.

I det vinnande Limhamnslaget ingick Linus Johansson, Lars Åström, Martin Ollén, Joakim Mörling, Shayar Laibi, Jonas Tjärnemo, Patrik Liedbeck och Ina Kraemer.

Aris

Spelöppningsskola

Av Ari Ziegler

FYRSPRINGARSPEL del 2

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Sc3 Sf6

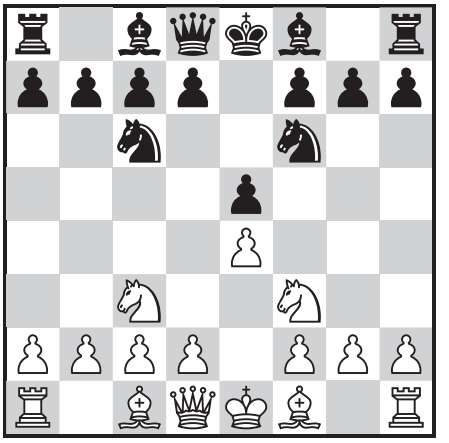

Spanskt fyrspringarspel

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Sc3 Sf6 4.Lb5

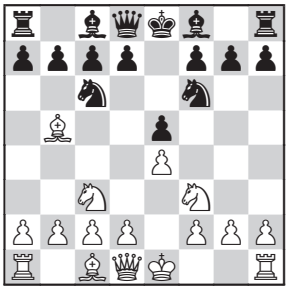

Här har svart i huvudsak två drag att välja på den äventyrliga **Rubinstein-varianten 4…Sd4** samt den stabila **huvudvarianten 4…Lb4.**

Patentdraget från Spanskt fungerar inte lika bra här: 4…a6 5.Lxc6 dxc6 6.Sxe5 Sxe4 7.Sxe4 Dd4 8.0–0 Dxe5 9.Te1 ger vit fördel.

4…Ld6 som om jag minns rätt Hector spelade mot Winsnes i förra seklet finns också. Idén är att svart rockerar kort, ställer tornet på e8, backar med löparen till f8 och så står allt bra. Med lite tur kan svart eventuellt få in d7-d5 i ett drag och har på så vis tjänat tid.

Rubinsteinvarianten 4…Sd4

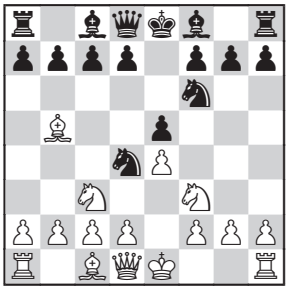

Ett drag som bjuder på en hel del överraskningar som vi kommer att se! Springarinhopp till d4 är som effektivast när vit har sin springare på c3 för då är inte vit lika sugen på att slå på d4 (jämför t.ex. med birdvarianten i Spanskt: 1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 Sd4 4.Sxd4).

Löparen är hotad och bör flyttas. Men vit har även andra drag som kräver lite uppmärksamhet. Vi tar allt i tur och ordning:

A 5.0-0
B 5.Sxd4
C 5.Sxe5
D 5.Lc4
E 5.La4

A 5.0–0 Sxb5 6.Sxb5 c6 7.Sc3 d6 8.d4 Dc7
…ger snabb utjämning

B 5.Sxd4
Svartspelare på jakt efter dynamik kan vara en aning oroliga för avbytesvarianten som nu uppkommer:
5…exd4 6.e5 dxc3 7.exf6 Dxf6 8.dxc3

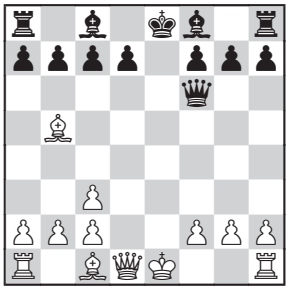

Den här ställningen blir aldrig riktigt spännande, å andra sidan löper svart inte så stor risk att förlora.
8…De5+ 9.Le2
9.De2 Dxe2+ 10.Lxe2 d5 11.Lf4 c6 12.0–0–0 Le6 13.The1 0–0–0 med lika spel.
9…Lc5 10.0–0 0–0 11.Ld3 d5 12.Df3 Ld6 13.g3 c6 14.Ld2
14.Lf4 Df6
14…De6 15.Tae1 Dg4
…ger också lika spel.

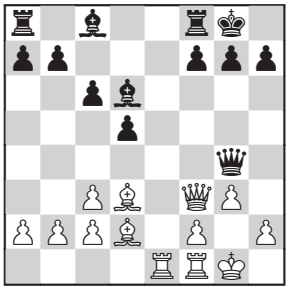

C 5.Sxe5

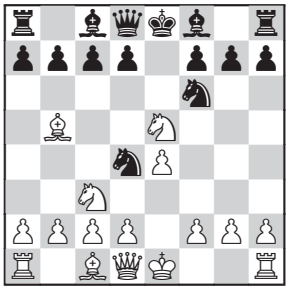

Blir efter några drag väldigt komplicerat. Svarts första drag är ganska givet:
5…De7 6.f4 Sxb5
Tvunget om man vill spela … d6.
7.Sxb5 d6 8.Sf3 Dxe4+
8…Sxe4? 9.0–0 följt av Te1.
9.Kf2 Sg4+
9…Dc4 10.Te1+ Le6 11.a4 0-0-0 12.Sxa7+ Kb8 13.Sb5 Dxf4 14.d3

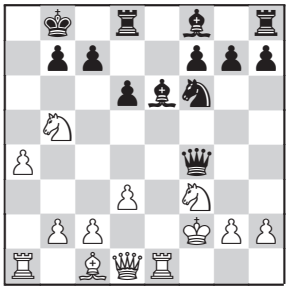

Ställningen är en smula vildvuxen, men vits chanser måste föredras eftersom den vita kungen är betydligt säkrare än den svarta.

10.Kg3

10.Kg1 Dc6.

10…Dg6

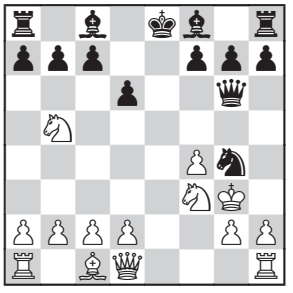

Vits kungliga äventyr kan komma att stå honom dyrt.

11.Sh4 Df6 12.Sxc7+

12.h3 g5! 13.De2+ Se5! 14.Kh2 (14.d4 gxf4+ 15.Kh2 Dxh4 16.dxe5 Kd8 med fina vinstchanser för svart.) 14…gxf4 15.Sf3 De7.

Om någon står bättre här är det svart. Han har löparparet samt ett svagt initiativ.

12…Kd8 13.Sxa8 g5

…och svart vinner!

D 5.Lc4

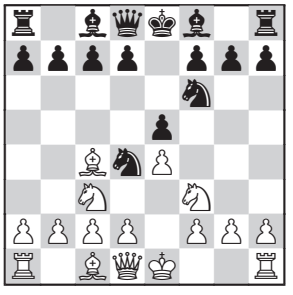

och nu offrar svart lämpligen bonde med:

5…Lc5

Alternativ:

a) 5…d6 6.Sxd4 exd4 7.Sd5 Sd7 följt av g6, Lg7, c6 är spelbart, men bonden på d4 står lite i vägen för svart.

b) 5…Sxf3+ 6.Dxf3 Lc5 7.Dg3 (7.0–0 0–0) ger vit utvecklingsförsprång.

c) 5…c6 6.Sxe5 d5 7.exd5 Ld6

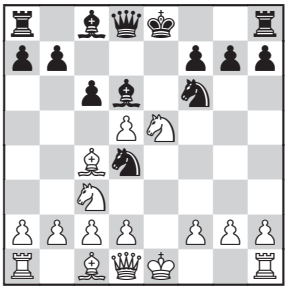

8.Sf3 Sxf3 9.Dxf3 0-0 10.h3 b5 11.Le2 b4 12.Se4 Sxe4 13.Dxe4 och nu rekommenderar Pinski i sin stabila bok *The four knights* 13…Te8!, vilket ska ge kompensation.

6.Sxe5

6.0-0 ger bara svart komfortabelt spel efter 6…d6.

6…De7

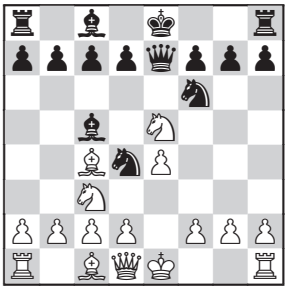

7.Sf3

7.Sxf7? d5 8.Sxh8 dxc4 följt av Ld7, lång rockad och Txh8 är bra för svart.

7…d5! 8.Lxd5

8.Sxd5 Dxe4+ 9.Se3 Lg4 10.Le2 Sxe2 11.Dxe2 0–0–0 (Svart har kompensation.) 12.d3 Lxf3 13.Dxf3 Dxf3 14.gxf3 The8 15.0–0 Sd5 med lika spel

8…Lg4 9.d3

Förbereder Le3. 9.h3?! Lxf3 10.gxf3 Sh5 följt av Dh4 och Sf4.

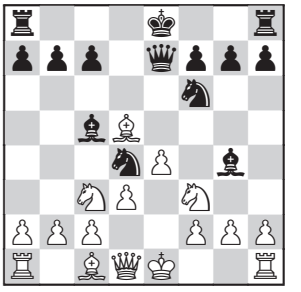

9…Sd7!

Med idén Se5.

a) 9…0–0–0 har spelats av Kramnik så det bör nog tas på allvar. Men inte idag!

b) 9…c6 10.Lb3 Sd7 11.Le3 Se5 12.Sxd4! Motylev – Shirov, Bastia 2004.

10.Le3

a) 10.Lxb7 Lxf3 11.gxf3 Dh4 12.Lxa8 Se5

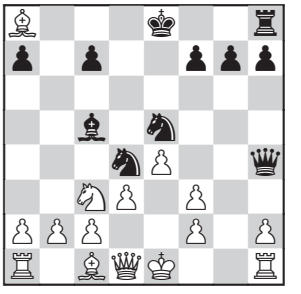

…ger svart ett mäktigt initiativ.

b) 10.h3 Lxf3 11.gxf3 c6 12.f4! (12.Lb3 Dh4 vinner) 12…Dh4 (12…cxd5 13.Sxd5 Dd8 14.c3 Se6 15.d5 Le7 16.Tg1 med ett härligt initiativ för vit. Om svart vill försöka vinna kan han försöka spela 12…h5 vilket förhindrar kontringen Dg4 när svart spelar Dh4. Ställningen är dock lika enligt Deep Fritz

12.) 13.Sa4 cxd5 14.Sxc5 Sxc5 15.Le3 dxe4 16.Lxd4 Se6 17.Le3 Sxf4 18.Dg4 Dxg4 19.hxg4 Sg2+ 20.Kd2 exd3 21.cxd3 möjligen med en liten fördel för vit. Rublevskij – Onischuk, Poikovsky Memorial, 2009.

10…Se5

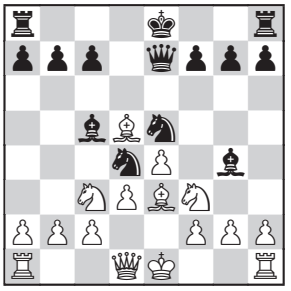

11.Sxd4

11.Lxd4 Lxd4 ger svart enorm kompensation.

11…Lxd1 12.Sf5 Df6! 13.Lxc5

13.Txd1 Lxe3 14.Sxe3 Sc6.

13…Lxc2 14.0–0 0–0–0!

Och svart står bättre enligt Jan Gustafsson.

E 5.La4

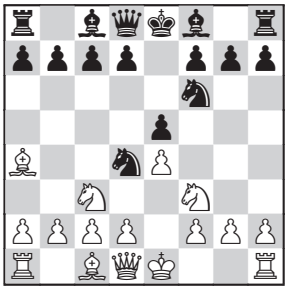

5…Lc5

5…Sxf3+ har inte så bra statistik, men svart kan nog navigera sig fram till utjämning om han är lite försiktig: 6.Dxf3 c6 7.0–0 d6 8.d3 Le7.

Man kan även tänka sig 5…c6 6.Sxe5 (6.0–0 Da5!) 6…d6 7.Sf3 (7.Sd3 med oklart spel.) 7…Lg4 och svart har kompensation.

6.Sxe5 0–0

Svart litar på att han kommer att få kompensation för bonden tack vare sin snabba utveckling.

7.Sd3 Lb6 8.e5 c6!!

8…Se8 9.Sd5 spelades tidigare. Vit får möjligen en liten fördel.

9.0–0

Ja, vi måste ju bara titta på vad som händer om vit faktiskt tar pjäsen: 9.exf6 Te8+ 10.Kf1 Dxf6

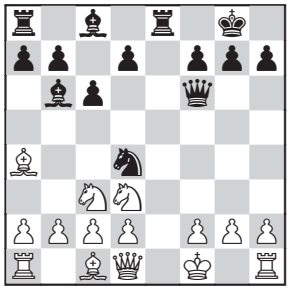

a) 11.h3 d5 12.g4 (12.Sxd5 cxd5 13.Lxe8 Lf5) 12…Te7 13.b4 Sf3 14.Lb2 d4 15.Se2 h5 16.Lb3 (16. b5 hxg4 17.La3 Te4 18.Sg3 Te8 19.bxc6 bxc6) 16…hxg4 17.Sg1 (17.hxg4 Lxg4).

b) 11.g3 d5 12.Kg2 Te2 13.Sxe2 Df3+.

c) 11.b4 d6 12.Sd5 (12.Lb2 Lf5 [12…Dh4 13.h3 Lf5 14.Kg1 Lxd3] 13.Se1 Te5 14.d3 d5) 12… cxd5 13.Lxe8 Lf5 14.La4 Sxc2 och det är utjämnat.

9…Se8

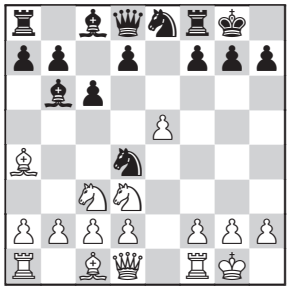

Nu kan vit inte hoppa in på d5.

10.Se2

10.b3 d6 11.La3 Lc7 12.b4 b5 13.Lb3 dxe5

10…Dh4 11.Sxd4 Dxd4 12.Lb3 d5

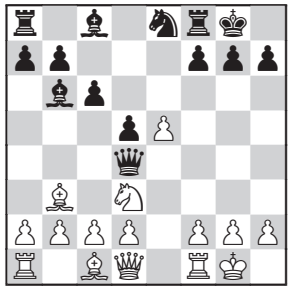

Ställningen är balanserad.

13.Df3

13.De2 f6 14.e6 Sc7 Carlsen komplicerar till det lite i onödan. (14…Sd6 med idén Se4 kom också ifråga. 15.c3 De4 16.Dxe4 Sxe4 17.Sf4 Te8 18.d3 Sc5 19.Te1 Sxe6 20.d4 Ld7 ger lika spel.) 15.c3 Dh4 16.g3 Dh6 17.Sc5 (17. e7 Te8 18.c4 Le6 19.Sf4 Txe7 20.d4 g5 21.cxd5 cxd5 22.Sxe6 Td8 23.Df3 Txe6 24.Le3 är bra för vit.) Motylev-Carlsen, Wijk aan Zee 2007.

13…f6 14.c3 Dh4 15.g3 Dg4 16.Dxg4 Lxg4 17.Te1 fxe5 18.Txe5 Sd6

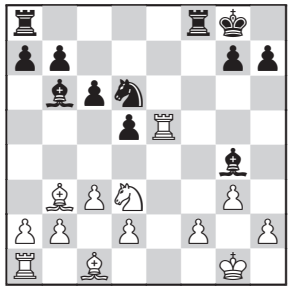

Svarts attack mot f2 kompenserar för minusbonden.

Artikeln fortsätter i nästa nummer av TfS!

VÄLKOMMEN

TILL FALUN OCH SCHACK-SM 2012

SCHACK-SM

Falun Lugnet 7–15 juli 2012

www.schacksm2012.se

Dalarnas Schackförbund

FALU KOMMUN

VisitFalun Borlänge

Information från Sveriges Schackförbund

- Nästa år spelas Schack-SM i Falun, men arrangör till 2013 är ännu inte utsedd. Fram till årsskiftet går det bra att ansöka om arrangemanget och klubbar och distrikt som är intresserade är välkomna att kontakta Sveriges Schackförbunds kansli för mer information.

- Inom kort kommer vi att skicka ut information inför den allsvenska säsongen till alla allsvenska lagledare. Det är därför viktigt att klubbar som byter lagledare ändrar detta i det digitala medlemssystemet. Liksom förra året görs spelarregistrering direkt i medlemssystemet.

- Resultatrapporteringen i allsvenska serien har förändrats inför kommande säsong. Resultat rapporteras av lagledare i medlemssystemet, och matchlistan behöver inte skickas in till kansliet.

  För klubbar som inte har någon möjlighet att rapportera på detta sätt går det bra att skicka e-post eller att ringa till kansliet mellan 19.00 och 20.00 på speldagen. I dessa fall måste dock matchlistan skickas med vanlig post precis som tidigare.

Sveriges Schackförbund kansli, 011-10 74 20
kansliet@schack.se

KÖPES!

Schacktidskrifter före 1960 och äldre schacklitteratur på alla språk.

Betalar extra bra pris för

Tidskrift för Schack (Finland) #3–4, 6–10 1890 eller hel årgång 1890 och extra-nr 1891.

Tidsskrift for Skak #1, 2, 6, 10, 27, 52, 1896 eller hel årgång 1896.

Schackspelaren årgång 1, 1932 (#1–12) samt #1 och #5, 1933.

Skakbladet hela årgångar 1904/05, 1910/11 och 1916/17 eller enbart #6, 1916/17.

Arbejderskak årgång 1 1931, #2 1932.

Talvblaðið (Färöarna) alla utgivna nummer.

Calle Erlandsson
Nyckelkroken 14
226 47 Lund

Tel. 046 – 149 749
Mobil 0733 – 264 033
callena@telia.com

Tidskrift för Schack

Vi har alla årgångar Inbundna 1906-1994

Många lösnummer.
Köper-Säljer. Hela samlingar schackböcker. Humana priser.

S E Consult, Box 48095, 418 23 Göteborg. Tel. 031-91 04 44, fax 031-91 46 55.

Tala med Stellan Persson.
E-mail: contact@chesshouse.se

SM-kombinationer

Av Ellinor Frisk

1. F. Dahlstedt – F. Hansson
Junior-SM

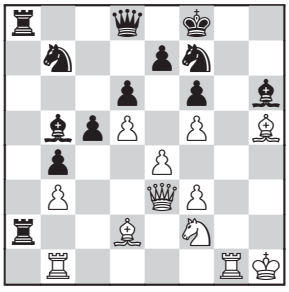

Vit drar

2. E. Berg – P. Carlsson
SM-gruppen

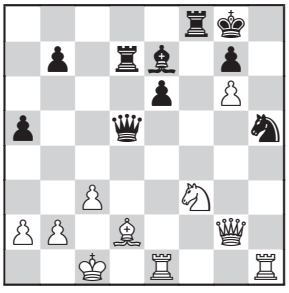

Vit drar

3. E. Hedman – R. Åström
Mästar-Elit

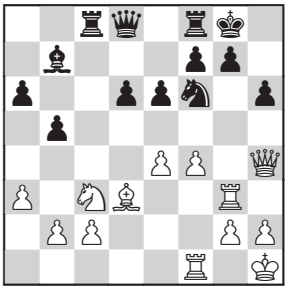

Svart drar

4. N.Grandelius – J.Westerberg
SM-gruppen

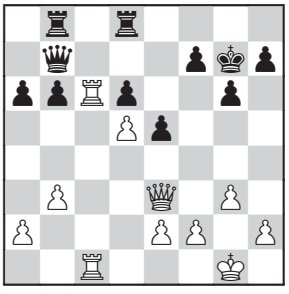

Vit drar

5. D. Cramling – E.Hedman
Mästar-Elit

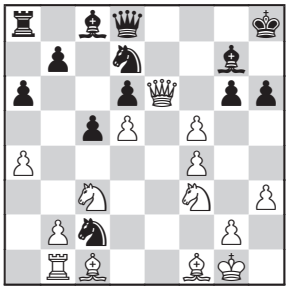

Svart drar

6. N.Å. Malmdin – B. Hammar
Veteran-SM

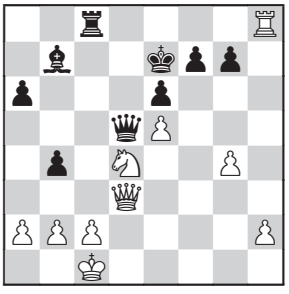

Vit drar

7. H. Tikkanen – N. Grandelius
SM-gruppen

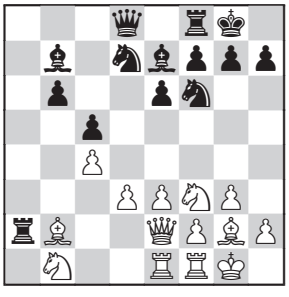

Svart drar

8. J. Berggren – L. Wickström
Junior-SM

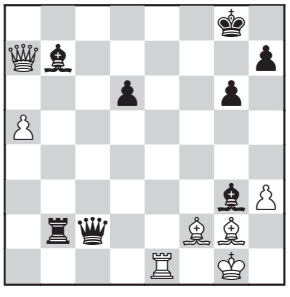

Vit drar

9. M. Örndahl – P. Lindgren
Junior-SM

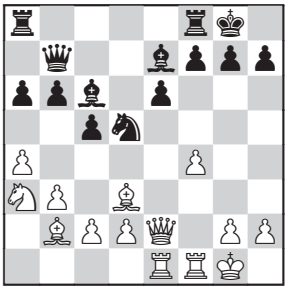

Vit drar

Lösningar på nästa sida

Lösningar

1 Efter chansrikt spel av vit uppkom denna ställning. Fjolårets kadettmästare missade inte chansen att avgöra snyggt: **33.Dxh6+! Ke8** (33…Sxh6 34.Lxh6 matt) **34.Tg8+ Kd7 35.Txd8+** Vit vann efter ett tag.

2 **34.Te5!** Med dubbelhot mot damen och springaren. **34…Dxf3 35.Texh5!** Vits dam går ju inte att ta på grund av matt.

3 **20…Sxe4!** Hotar både damen och tornet. Tar vit på d8 slår svart först med schack på g3.

4 Vit står överlägset men fortsätter att spela exakt: **28.Txd6! Txd6 29.Dxe5+ Kg8** Om 29…Tf6 så 30.Tc6 och tornet är spikat och ingen av svarts pjäser kan hjälpa till i försvaret. Svart kan få två torn för dam genom att spela 30…Dxc6 31.dxc6 Tc8 32.g4 men kan inte göra något mot g4-g5 och 32…h6 33.h4 fördröjer bara det hela ett drag. **30.Dxd6 Tf8** Svart gav upp utan att invänta vits svar.

5. **19…Se5!** Med hot mot damen som inte har någon flyktväg. **20.fxe5 Lxe6 21.fxe6 Sd4** Vit kämpade ytterligare några drag innan han gav upp.

6. **26.Sf5+! Kd7** 26…exf5 27.Dxd5 Lxd5 28.Txc8 och vit leder med en kvalitet. **27.Dxd5+ Lxd5 28.Txc8 Kxc8 29.Sxg7** och med två bönder mindre dröjde det inte länge förrän svart gav upp.

7. 1**5…Lxf3! 16.Lxf3 Se5 17.Lxe5** Vit offrar dam. Alternativet var att ge bonden på d3. **17…Txe2 18.Lxe2** I partiet lyckades vit så när hålla ihop ställningen men i längden visade sig damen vara starkast.

8 **31.Ld5+!!** Ett härligt angreppsdrag! **31…Kh8** 31…Lxd5 32.Te8 matt; 31…Kg7 32.Dd4+ Le5 33.Txe5 dxe5 34.Dxe5+ Kf8 35.Df6+ Ke8 36.Lf7+ Kd7 37.De6+ Kc7 38.Lg3+ Kd8 39.De8 matt **32.Te8+ Kg7 33.Tg8+ Kf6 34.Dd4+ Kg5** 34…Le5 35.Dh4+ Kf5 36.Tf8+ Lf6 37.Dxf6 matt **35.Le3+ Kh5** Som en fin gest tillåts vit att sätta matt. **36.Dg4 matt**

9. **17.Lxh7+! Kxh7 18.Dh5+ Kg8 19.Lxg7!** Ett klassiskt dubbelt löparoffer. **19…Kxg7** Alternativet var att göra ett lufthål för kungen med till exempel 19…f5, men problemet är att vits torn då kommer med i spelet: 20.Txe6 Sf6 21.Dg6 Le8 22.Dg5 Svarts ställning är hopplös. **20.Dg4+ Kh8** 20…Kh7 21.Tf3 Sxf4 Svart får försöka med detta nu eftersom springaren inte kan gå emellan på h7. 22.Txf4 f5 Vit hotade Dh5+ följt av Tg4. 23.Dh5+ Kg7 24.Txe6 Lf6 25.Th4!! Lxh4 (25…Kg8 26.Txc6 Svart kan ju inte ta på c6 eftersom det blir matt på h7.) 26.Tg6+ Kf7 27.Th6+ Ke7 28.Dxh4+ Kd7 29.Th7+ Kc8 30.Txb7 Lxb7 31.Sc4 Vit står på klar vinst. **21.Tf3 Sf6 22.Th3+ Th7 23.Txh7+! Kxh7 24.Te3 Lf3** Enda sättet att undgå matt. **25.Txf3 Dxf3 26.Dxf3** Materiellt sett har vit bara en poäng mer, men svarts bönder på damflygeln är svaga och tornen har svårt att komma till. I partiet vann vit komfortabelt.

Nästa nummer

Nummer 4/2011 av Tidskrift för Schack kommer i mitten av december

Skol-SM 2011
14-16 oktober
Billeruds tennishall i Säffle

GRUPPER

A: 1991-1994	B: 1995-1996	C: 1997	D:1998	E: 1999
F: 2000	G: 2001	H: 2002	I: 2003 och senare	

SPELTID

Grupp A-E	60 minuter per spelare och parti
Grupp F-I	30 minuter per spelare och parti

Personlig anmälan i Herrgårdsgymnasiet (vid sidan av spellokalen) senast klockan 16.00 på fredagen.

SPELPROGRAM	Grupp A-E		Grupp F-I	
Fredag	17.45-18.00	Invigning	17.45-18.00	Invigning
	18.00-20.00	Rond 1	18.00-19.00	Rond 1
	20.30-22.30	Rond 2	19.30-20.30	Rond 2
Lördag	09.00-11.00	Rond 3	09.00-10.00	Rond 3
	11.30-13.30	Rond 4	10.30-11.30	Rond 4
	14.30-16.30	Rond 5	12.00-13.00	Rond 5
	16.45-18.45	Rond 6	14.00-15.00	Rond 6
			15.30-16.30	Rond 7
			16.45-17.45	Rond 8
Söndag	09.00-11.00	Rond 7	09.00-10.00	Rond 9
	11.15-13.15	Rond 8	10.15-11.15	Rond 10
			11.30-12.30	Rond 11

Prisutdelning för alla klasser ungefär 14.00

LOGI

Grupplogi	Herrgårdsgymnasiet, 150 meter från spellokalen, 50 kr per person och natt
Hotell Comfort	700 meter från spellokalen
Duse Udde	Campingstugor ca 3 km från spellokalen, 4-6 personer per stuga
Villa Billerud	37 bäddar, 1 km från spellokalen
B & B	8 bäddar, 300 meter till spellokalen

MAT

Paket A	2 frukost, 2 lunch och 2 middag, 300 kr
Paket B	2 lunch och 2 middag, 240 kr
Enstaka måltider	Säljes i cafeterian, 70 kr
	Allergiker som önskar specialmat måste ange det vid anmälan.

STARTAVGIFT

150 kr per spelare insättes på Säffle SK:s plusgirokonto 448722-9 i samband med anmälan.

ANMÄLAN

Webbanmälan görs på http://member.schack.se/anmalan_2011.html.

Västerås Open

23–25 september 2011

Spelplats Växhuset, Viktor Larssons plats, Västerås. Spellokalen ligger mitt i stan, tvärs över gatan från spelarhotellen och på bekvämt gångavstånd från järnvägsstationen.

Spelform 8 ronder modifierad schweizer. Rond 1–4: 20 min per spelare. Rond 5–8: 90 minuter per parti + 30 sekunder per drag. Turneringen är Elo-registrerad.

Program

Fredag 23/9	Personlig anmälan 16.00–17.45	
	Rond 1: 18.30	Rond 2: 19.30
	Rond 3: 20.30	Rond 4: 21.30
Lördag 24/9	Rond 5: 10.00	Rond 6: 16.00
Söndag 25/9	Rond 7: 09.00	Rond 8: 14.00
	Prisutdelning ca 18.30	

Priser 1:a–5:e 10 000 kr / 6 000 kr / 4 000 kr / 2 000 kr / 1 000 kr
Ratingpriser à 1 200 kr i grupper om ca 12 spelare.
Priser à 600 kr till bästa dam, veteran, junior, kadett och minior.

Startavgift 400 kr för seniorer, 300 kr för juniorer (födda 1991 eller senare). GM och IM fri startavgift.

Anmälan Mejla **anmalan@vasterasschack.se** med namn, klubb, rating och födelsedatum. Startavgiften sätts in på Västerås SK:s bankgiro 684-9996 senast den 16 september. Ange namn! Vid betalning på plats tar vi ut en avgift om 50 kronor.

Logi Hotell Arkad och Hotel Esplanade erbjuder förmånliga priser: enkelrum 550 kr, dubbelrum 750 kr, 3-bäddsrum 850 kr, 3-bäddsrum med pentry 950 kr, svit 4 personer med pentry 1 195 kr, svit 5 personer med pentry 1 295 kr. Priserna gäller per rum och natt inklusive frukost. Använd koden "SCHACK" när ni bokar.

Hotell Arkad: **www.hotellarkad.se**, tel. 021-12 04 80
Hotel Esplanade: **www.esplanade.acc.se**, tel. 021-10 12 00

Information Mats Sjödin, tel. 070-776 04 63, e-post **kansli@vasterasschack.se**.
Västerås Schackklubbs hemsida: **www.vasterasschack.se**.

Växhuset, där turneringen spelas, är ett kulturcentrum beläget mitt i stan, precis bredvid spelarhotellen.

Trivsamma Hotell Arkad har en relaxavdelning med biljard, dart och bastu.

Hotel Esplanade håller hög standard och receptionen har öppet dygnet runt.

Välkomna till Västerås!

En stark schacksommar!

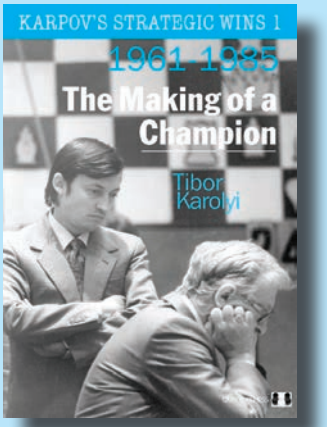

245 kr

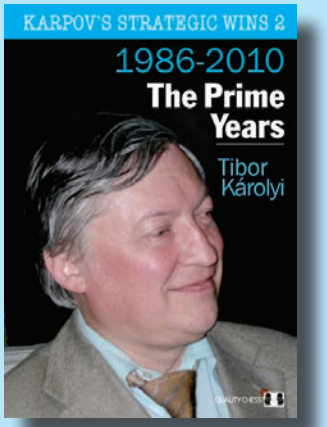

245 kr

Vad betyder en stark schacksommar för dig? För Quality Chess betyder det ett halvdussin urstarka boksläpp som ger den seriösa entusiasten något att bita i under hela sommaren och en bra bit in på hösten. Denna sommar har Quality Chess publicerat böcker över allehanda ämnen: Öppningar, biografier, handledning i topturneringsspel och nu härnäst kommer en bok med praktiska övningar för aspirerande mästare.

Det generella kännetecknet för böcker från Quality Chess är att de behandlar sina ämnen med så hög kvalitet att man utöver ämnet i fråga även lär sig mer om schack i allmänhet. Genom att djupstudera mikrokosmos lär man sig något om makrokosmos!

Lägg märke till att den före detta svenske mästaren Tiger Hillarp Persson bidrar med 2 starka kapitel i boken **Experts on the Anti-Sicilian**!

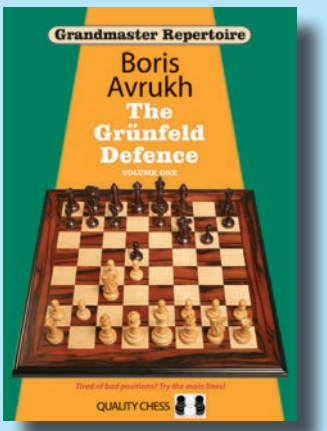

240 kr

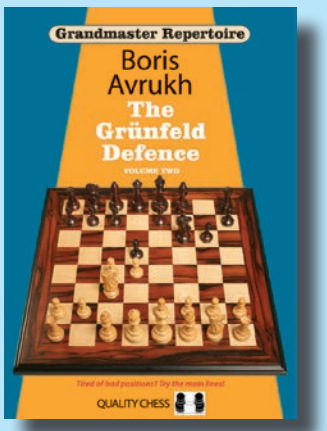

240 kr

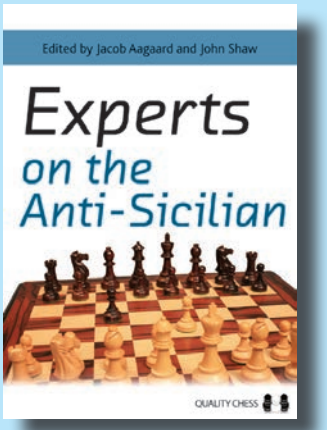

245 kr

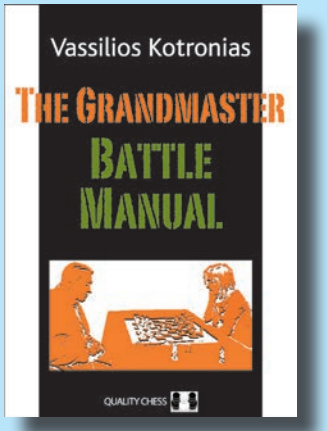

250 kr

Samtliga titlar från Quality Chess finns tillgängliga hos

Svenska Schackbutiken AB
Welandergatan 12A
416 56 Göteborg
031-244714
www.schackbutiken.se
schackbutiken@tele2.se

POSTTIDNING B

Avsändare: Sveriges Schackförbund,
Kabelvägen 19, 602 10 Norrköping

NYTT!!

Maurice Ashley: What Grandmasters don't see Vol. 3: Summary and Test

Ofta när toppspelare sätter bort sig, kallas det "schackblindhet". Maurice Ashley klär av begreppet och visar att orsaken till denna "schackblindhet" ofta kan finnas i hur vi lär oss saker. I denna DVD tar han upp spåret från volym ett: att fält som ser ut att vara kontrollerade ofta är föremål för otroliga taktiska förbiseenden. Han blandar teman från de tre DVDerna för att ge en gedigen bild av alla de olika vägar tittaren har att tillgå för att utnyttja de typiska misstag spelare på alla nivåer begår. Ashley använder första halvan av DVDn till att i dynamisk stil visa briljanta partier och ställningar från förr till nu. I andra halvan testar han tittaren med övningar i olika svårighetsgrad. **290 kr**

Karsten Müller: Chess Endgames 9 – Rook and Bishop

Slutspel med torn och lätt pjäs mot torn och lätt pjäs ses ofta i praktiskt spel, faktiskt mer frekvent än slutspel med endast torn. Trots detta ignoreras denna typ av slutspel påfallande ofta i slutspelslitteraturen. Denna nya DVD fyller detta tomrum. Müller går systematiskt igenom de fyra möjliga pjäskonstellationerna. Speciellt mycket tid ägnas åt ställningar där löparen respektive springaren har fördel eftersom fördelarna ser så olika ut. Vi får lära oss värdefulla tumregler som: "i slutspel med torn + springare mot torn + springare är även det minsta initiativ dödsviktigt", "ställningar med olikfärgade löpare gynnar den som attackerar", "I slutspel med likfärgade löpare är det terrängövervikt och en bra löpare som räknas", "i kampen mot en springare föredrar löparen öppna ställningar med flytande bondestruktur, medans springaren söker total kontroll". Utöver detta tränar författaren din känsla för när tumreglerna inte räcker till. Det är vid dessa tillfällen konst uppstår. Slutspelsexperten från Hamburg kikar även på slutspel med 4 torn samt lätta pjäser och ger oss kunskap om hur vi ska göra korrekta avbyten.

290 kr

Viktor Bologan: Beating the Sicilian Vol.2

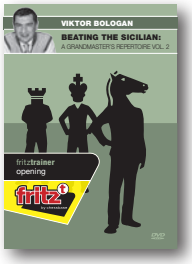

Den andra volymen om öppet Sicilianskt tillägnas två mycket viktiga områden: den intressantaste varianten genom alla tider, nämligen Najdorfvarianten, samt kanske den mest romantiska varianten i Sicilianskt -Drakvarianten. Det räcker faktiskt med att peka på det faktum att bägge dessa varianter spelades framgångsrikt av Garri Kasparov med svart. Författarens uppgift var att ge vitspelarna klara varianter vilka skulle tåla allehanda förstärkningar från svarts sida och alltjämt ge vit realistiska förväntningar till fördel. Mot bägge dessa varianter rekommenderar Bologan en uppställning med f3, Le3 och Dd2, den så kallade engelska uppställningen. Likheterna i idéer gör arbetet med memoriserandet går något enklare. Uppställningen är numera såpass etablerad att vit inte ska behöva råka ut för några obehagliga överraskningar. Det kan kännas som att många mysterier vilar under den Sicilianska ytan. Författaren hoppas att hans långa erfarenhet och hårda arbete med varianterna ger tittaren en avmystifierad syn på Sicilianskt!
Speltid: 5 timmar och 40 minuter

290 kr

Viktor Bologan: Beating the Sicilian Vol.3

Den tredje volymen av öppet Sicilianskt behandlar varianter där svart spelar 2... e6. 2...e6 spelas ofta av spelare som vill nå en komplex ställning full av viktiga nyanser att hålla reda på med avsikten att spela ut vit, speciellt om vitspelaren har lägre ranking. Den andra sidan av myntet är att detta spelsätt är förenat med vissa risker. Vitspelaren kan nämligen sätta stor press på svart om han/hon kan några skarpa varianter. DVDn tar upp olika varianter av Paulsen med 4... a6 och 4...Sc6. Mot dessa olika varianter rekommenderar Bologan samma uppställning som mot Najdorf och Draken, nämligen f3, Le3 och Dd2 oftast följt av lång rockad. Trots att Paulsen, Kan och Tajmanov spelas i stort sett dagligen över hela planeten kan man inte säkert säga att svart svart har lika spel. Varianter med ...Lb4 behandlas, men även den viktiga aggressiva Keresvarianten (6.g4) i Scheveningen. Bologan menar att svarts enda utmanande variant mot Keres är 6....e5. Men har har som tur är hittat vassa grejer även mot det! Bologans sista ord i denna trilogi är: Jag vill uppmana tittaren att spela öppet Sicilianskt och använda dessa DVDer som en träningspartner, konsult och med lite tur, en vän i såväl kritiska som bra stunder.
Speltid: drygt 5 timmar

290 kr

